

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

64. vuosikerta

29. heinäkuuta 2021

Sisältö

I Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot

SUOSITUKSET

Neuvosto

2021/C 304/01	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Belgian vuoden 2021 vakausohjelmasta	1
2021/C 304/02	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Bulgarian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	6
2021/C 304/03	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Tšekin vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	10
2021/C 304/04	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Tanskan vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	14
2021/C 304/05	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Saksan vuoden 2021 vakausohjelmasta	18
2021/C 304/06	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Viron vuoden 2021 vakausohjelmasta	23
2021/C 304/07	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Irlannin vuoden 2021 vakausohjelmasta	28
2021/C 304/08	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kreikan vuoden 2021 vakausohjelmasta	33
2021/C 304/09	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Espanjan vuoden 2021 vakausohjelmasta	38

2021/C 304/10	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Ranskan vuoden 2021 vakausohjelmasta	43
2021/C 304/11	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kroatian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	48
2021/C 304/12	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Italian vuoden 2021 vakausohjelmasta	53
2021/C 304/13	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kyproksen vuoden 2021 vakausohjelmasta	58
2021/C 304/14	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Latvian vuoden 2021 vakausohjelmasta	63
2021/C 304/15	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Liettuan vuoden 2021 vakausohjelmasta	68
2021/C 304/16	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Luxemburgin vuoden 2021 vakausohjelmasta	73
2021/C 304/17	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Unkarin vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	78
2021/C 304/18	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Maltan vuoden 2021 vakausohjelmasta	83
2021/C 304/19	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Alankomaiden vuoden 2021 vakausohjelmasta	88
2021/C 304/20	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Itävallan vuoden 2021 vakausohjelmasta	93
2021/C 304/21	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Puolan vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	98
2021/C 304/22	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Portugalin vuoden 2021 vakausohjelmasta	102
2021/C 304/23	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Romanian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	107
2021/C 304/24	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi	111
2021/C 304/25	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Slovenian vuoden 2021 vakausohjelmasta	116
2021/C 304/26	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Slovakian vuoden 2021 vakausohjelmasta	121
2021/C 304/27	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Suomen vuoden 2021 vakausohjelmasta	126
2021/C 304/28	Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Ruotsin vuoden 2021 lähentymisohjelmasta	131

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

NEUVOSTO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Belgian vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumaa yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Belgia toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Belgia harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.
- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Belgian alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipolitiikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävään finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täytyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.

⁽³⁾ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Belgian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Belgian vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 1).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (8) Belgia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Belgian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 9,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 114,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -7,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 4,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Belgia on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 11,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Belgian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Belgian julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.
- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisena BKT:n ennustetaan kasvavan 4,1 prosentilla vuonna 2021 ja 3,5 prosentilla vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa puolestaan reaalisena BKT:n kasvu on 4,5 prosenttia vuonna 2021 ja 3,7 prosenttia vuonna 2022, mikä perustuu investointien kasvuun.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 9,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu 7,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 116,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se oli 114,1 prosenttia vuonna 2020. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -6,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 2,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Belgia on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumien seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Belgian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelma ei vielä sisällä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia. Sen sijaan komission kevään 2021 talousennusteessa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,2 prosenttia vuonna 2021 ja 0,3 prosenttia vuonna 2022. Ennuste perustuu samoihin oletuksiin, joita Belgian liittovaltion suunnittelutoimisto käyttää elpymis- ja palautumistukivälineen makrotaloudellisissa arvioinnissaan.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteessa riittävästi indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava^(?) ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.

(?) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Belgian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 4,5 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että useimmat vuosina 2020 ja 2021 käyttöön otetut väliaikaiset tukitoimenpiteet päättyvät ja että valtion tulot kasvavat parantuneen makrotaloudellisen tilanteen myötä. Julkisen talouden velan ennakoitaan vakiintuvan 116 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4 prosentista 3,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ei ennakoita palaavan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2021 vakausohjelmakauden aikana. Vuoden 2021 vakausohjelma ei sisällä tietoja, joita tarvitaan finanssipolitiikan vuosien 2023 ja 2024 kokonaisvirityksen arvioimiseksi. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 2¼ prosenttia⁽⁸⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Belgian talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoitaan kasvavan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 116,7 prosentista 117,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kokonaan velkakannan korjauserien vuoksi. Koska suuren velkasuhteen ennustetaan supistuvan ajan myötä vain vähitellen, Belgian julkisen talouden kestävyyskriteerin kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Belgian vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Belgia on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ BELGIA

1. rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, harjoittaen samalla maltillista finanssipolitiikkaa; jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Bulgarian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/02)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Bulgaria toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Bulgaria harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Bulgarian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Bulgarian vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 8).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (4) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talusarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talusarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (5) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Bulgaria toimitti 5 päivänä toukokuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklassa asetetun määräajan päätyttyä.
- (7) Vuonna 2020 Bulgarian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 3,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 25 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -5,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta.
- (8) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Bulgarian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Bulgarian julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä on noudatettu.
- (9) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen, sillä siinä ei oteta huomioon elpymis- ja palautumistukivälineestä saatavaa rahoitusta. Näin ollen esitetty perusskenaario ei ole suoraan verrattavissa komission kevään 2021 talousennusteeseen. Lisäksi komission kevään 2021 talousennusteessa viennin kasvu on voimakkaampaa, perustuen ulkomaista kysyntää koskeviin suotuisampiin olettamuksiin.
- (10) Hallituksen vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 3,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 5,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 27,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -7,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden nimellisen ja perusalijäämän ennustetun kasvun ja siitä johtuvan velan kasvun syytä ei selitetä tarkemmin vuoden 2021 lähentymisohjelmassa. Alijäämä ja velka kasvavat siitä huolimatta, että jotkin päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet päättyvät. Nämä kehitysarviot ovat parempia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä supistuu 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka supistuu 24,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Ero johtuu pääasiassa muita tuloja koskevasta ennusteesta, sillä vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan muut tulot pienenevät 2,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2021 eli jäävät selvästi alle aikaisemman tason. Pienenemisen syytä ei kuitenkaan selitetä vuoden 2021 lähentymisohjelmassa.
- (11) Bulgaria on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia

finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Bulgarian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätösperäiset toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.

- (12) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,02 prosenttia vuonna 2020, 0,3 prosenttia vuonna 2021, 0,8 prosenttia vuonna 2022, 1,4 prosenttia vuonna 2023, 1,7 prosenttia vuonna 2024, 2,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,8 prosenttia vuonna 2026. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (13) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipolitiikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (14) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaisuksissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuksiin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenossa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaananko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (15) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Bulgarian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 2,7 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 28,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot ovat parempia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 1 prosenttiyksikkö suhteessa BKT:hen.
- (16) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.

- (17) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä kasvaa 3,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa ei esitetä tietoja vuoden 2024 osalta. Vuoden 2021 lähentymisohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipoliittikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuonna 2023 keskimäärin -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2023⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5 prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Bulgarian talouden potentiaalista kasvua.
- (18) Julkisen talouden velan ennakoidaan kasvavan 29,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Bulgarian vuoden 2021 lähentymisohjelmassa ei esitetä tietoja vuoden 2024 osalta. Bulgarian julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (19) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (20) Neuvosto on arvioinut Bulgarian vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Bulgaria on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ BULGARIA

1. varmistaa, että finanssipoliittikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja; pitää kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvun hallinnassa;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipoliittikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Tšekin vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/03)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Tšekki toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Tšekki harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Tšekin vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Tšekin vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 15).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (4) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (5) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Tšekki toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklan mukaisesti.
- (7) Vuonna 2020 Tšekin julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 6,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 38,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -6,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Tšekki on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 6,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 1½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Tšekin julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.
- (9) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 realistinen ja vuonna 2022 varovainen. Komission ennuste on reaalisen BKT:n kasvun tapauksessa hieman optimistisempi vuoden 2021 osalta (3,4 prosenttia verrattuna vuoden 2021 lähentymisohjelmassa ennakoituun 3,1 prosenttiin) ja vieläkin optimistisempi vuoden 2022 osalta (4,4 prosenttia verrattuna vuoden 2021 lähentymisohjelmassa ennakoituun 3,7 prosenttiin), sillä komissio odottaa yksityisen kulutuksen kasvavan vuonna 2021 enemmän ja kiinteän pääoman bruttomuodostuksen olevan vuonna 2022 suurempi kuin lähentymisohjelmassa.
- (10) Hallituksen vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 6,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 8,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 44,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -9,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 6,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (11) Tšekki on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasitusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne

asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Tšekin vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätösperäisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja ne sisältävät pääasiassa henkilökohtaisesta tuloverosta saatavien tulojen vähennyksiä, joiden vaikutus on 1,9 prosenttia suhteessa BKT:hen.

- (12) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,3 prosenttia vuonna 2021, 0,7 prosenttia vuonna 2022 ja 0,7 prosenttia vuonna 2023. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (13) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipolitiikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (14) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioidessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (15) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Tšekin julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,9 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa, ja talouden elpymisestä. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 48,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.
- (16) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipolitiittista tukea.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.

- (17) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 5,4 prosentista 5,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ei ennakoida palaavan alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Vuoden 2021 lähentymisohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin + 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 4¼ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Tšekin talouden potentiaalista kasvua.
- (18) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan julkisen velan ennakoidaan kasvavan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 51,5 prosentista suhteessa BKT:hen 54,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tšekin julkisen talouden kestävyyskohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä keskisuuria.
- (19) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (20) Neuvosto on arvioinut Tšekin vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Tšekki on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ TŠEKKI

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Tanskan vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/04)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Tanska toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Tanska harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla, kun lisätään investointeja.
- (3) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Tanskan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Tanskan vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 22).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (4) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (5) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täytyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Tanska toimitti 29 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklan mukaisesti.
- (7) Vuonna 2020 Tanskan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 1,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 42,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli 5,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Tanska on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 28,4 prosenttia suhteessa BKT:hen; komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Tanskan julkisen talouden tilannetta, sillä sen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan ylittävän perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä on noudatettu.
- (9) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 varovainen ja vuonna 2022 realistinen. Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa reaalisen BKT:n ennustetaan kasvavan 2,1 prosenttia vuonna 2021 ja 3,8 prosenttia vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteesta puolestaan reaalisen BKT:n kasvu on 2,9 prosenttia vuonna 2021 ja 3,5 prosenttia vuonna 2022. Suurimmat erot liittyvät oletuksiin, jotka koskevat covid-19-pandemian ja siihen liittyvien rajoitusten kehittymistä vuonna 2021.
- (10) Hallituksen vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli -1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa -3,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka supistuu 40,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Komission kevään 2021 talousennusteesta alijäämän odotetaan olevan vuonna 2021 pienempi, mikä johtuu vahvemmassa makrotalouden skenaariosta ja eläkerahastojen tuottoeroja koskevista optimistisemmistä tuloennusteista.
- (11) Tanska on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia

finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Tanskan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.

- (12) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,2 prosenttia vuonna 2021, 0,2 prosenttia vuonna 2022, 0,1 prosenttia vuonna 2023, 0,1 prosenttia vuonna 2024 ja 0,03 prosenttia vuonna 2025. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (13) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipolitiikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (14) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioidaan kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot.

Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (15) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Tanskan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 0,9 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 41,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan + 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pysyvän muuttumattomana. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (16) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämisen tähtävien uudistusten

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.

- (17) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 0,7 prosentista 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja vuonna 2025 julkisessa taloudessa saavutetaan tasapaino. Vuoden 2021 lähentymisohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan neutraali vaikutus. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 3 ½ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Tanskan talouden potentiaalista kasvua.
- (18) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa julkisen velan ennakoidaan pienenevän vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 41,6 prosentista 41,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tanskan julkisen talouden kestävyyyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (19) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (20) Neuvosto on arvioinut Tanskan vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Tanska on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ TANSKA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Saksan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/05)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Saksa toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Saksa harjoittaisi taloustilanteen sallissa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Saksan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Saksan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 27).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Saksan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisällytävistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Saksa toimitti 27 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Saksan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 4,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 69,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -5,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on -3½ prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Saksa on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 25 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 1½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Saksan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Suomen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 realistinen ja vuonna 2022 varovainen. Saksan vakausohjelmassa reaalisin BKT:n kasvun arvioidaan olevan 3,0 prosenttia vuonna 2021 ja 2,6 prosenttia vuonna 2022, kun komission kevään 2021 talousennusteen mukaan kasvu on 3,4 prosenttia vuonna 2021 ja 4,1 prosenttia vuonna 2022. Ero johtuu siitä, että viranomaiset odottavat yksityisen kulutuksen elpymisen nopeammin mutta viennin kasvun olevan heikompaa vuonna 2021. Vuoden 2022 osalta komission kevään 2021 ennusteen taustalla on kulutuksen viivästynyt mutta voimakas elpyminen. Vuoden 2021 vakausohjelman kehitysarvioissa oletetaan tuotannon palaavan kriisiä edeltäneelle tasolle vuoden 2022 aikana, mutta työllisyyden ja yksityisen kulutuksen odotetaan elpymisen jonkin verran hitaammin.
- (12) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 4,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 9 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa edelleen 74½ prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -10,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 6¼ prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Komissio odottaa kevään 2021 talousennusteessaan, että covid-19-pandemian torjumiseksi ja talouden tukemiseksi toteutettavien toimenpiteiden vaikutus julkiseen talouteen on vähäisempi. Alijäämän odotetaan olevan pienempi kuin vuoden 2021 vakausohjelmassa, 7,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021, ja julkisen velan 73,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (13) Saksa on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumun seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Saksan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen kaudella 2020–2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen. Näihin ei-väliaikaisiin toimenpiteisiin sisältyy myös investointeja, joiden vaikutus on noin 1/10 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän odotetaan tukevan keskipitkän aikavälin potentiaalista kasvua ja sitä kautta kestävyyttä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,03 prosenttia vuonna 2020, 0,3 prosenttia vuonna 2021, 0,1 prosenttia vuonna 2022, 0,1 prosenttia vuonna 2023, 0,1 prosenttia vuonna 2024, 0,1 prosenttia vuonna 2025 ja 0,04 prosenttia vuonna 2026. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava^(?) ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaisuudessaan ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuuteen. Siksi finanssipoliitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenossa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta

(?) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Saksan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 3 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 74 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan +0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 1½ prosentista ½ prosenttiin suhteessa BKT:hen ja vuonna 2025 rahoitusasema on tasapainoinen (0 % suhteessa BKT:hen). Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin +0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pysyvän muuttumattomana. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 2¾ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Saksan talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan suhteessa BKT:hen 73¼ prosentista vuonna 2023 72 prosenttiin vuonna 2024. Saksan julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Saksan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Saksa on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

SUOSITTAA, ETTÄ SAKSA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Viron vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/06)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Viro toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Viro harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Viron vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Viron vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 33).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Viron alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Viro toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Viron julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 4,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 18,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -4,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 2,7 prosenttia⁽⁵⁾ suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Viro on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽⁵⁾ Vuoden 2021 vakausohjelmaan ei sisälly arviota päätöseräisten julkisen talouden toimenpiteiden kokonaismäärästä.

- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Viron julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.
- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisen BKT:n kasvun arvioidaan olevan 2,5 prosenttia vuonna 2021 ja 4,8 prosenttia vuonna 2022. Tämä vastaa komission kevään 2021 talousennustetta, jonka mukaan reaalisen BKT:n kasvu on 2,8 prosenttia vuonna 2021 ja 5,0 prosenttia vuonna 2022.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 4,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 6 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 21,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 6,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät vuosina 2020 ja 2021 toteutetut taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Viro on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumun seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasitusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Viron vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätösperäisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne muodostuvat pääasiassa juoksevista menoista. Näihin ei-väliaikaisiin toimenpiteisiin sisältyy myös investointeja, joiden vaikutus on noin 1/3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän odotetaan tukevan keskipitkän aikavälin potentiaalista kasvua ja sitä kautta kestävyyttä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,4 prosenttia vuonna 2021, 0,5 prosenttia vuonna 2022, 0,7 prosenttia vuonna 2023 ja 0,7 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokulua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalta annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁶⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipoliitikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä

⁽⁶⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaan sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Viron julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 3,8 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä talouden elpymisestä ja siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 24,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan + 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen ⁽⁷⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämisen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,2 prosentista 2,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoita ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁹⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5¼ prosenttia ⁽¹⁰⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Viron talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoitaan kasvavan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 27,4 prosentista 28 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Viron julkisen talouden kestävyysriskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipolitiittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Viro on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ VIRO

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;

⁽⁷⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽¹⁰⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Irlannin vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/07)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Irlanti toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Irlanti harjoittaisi taloustilanteen sallissa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Irlannin vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Irlannin vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 39).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Irlannin alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävästä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyuden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Irlanti toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Irlannin julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 5,0 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 59,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -5,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Irlanti on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 1,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Irlannin julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Reaalinen BKT kasvoi 3,4 prosenttia vuonna 2020, ja vuodelle 2021 vakausohjelmassa ennakoitaan 4,5 prosentin kasvua komission kevään 2021 talousennusteen mukaisesti. Vuonna 2022 reaalisen BKT:n vuotuisen kasvun ennakoitaan sekä vuoden 2021 vakausohjelman että komission ennusteen mukaan olevan 5,0 prosenttia.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 5,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, pienenee 4,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 62,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän heikkeneminen vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 5,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Irlanti on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumun seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Irlannin vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai sellaisia, että niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,02 prosenttia vuonna 2022, 0,07 prosenttia vuonna 2023, 0,06 prosenttia vuonna 2024 ja 0,04 prosenttia vuonna 2025. Komission kevään talousennuste perustuu elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettujen menojen, joiden määrä on 0,06 prosenttia vuonna 2021 ja 0,04 prosenttia vuonna 2022, yksinkertaistettuun ja lineaariseen integrointiin.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on syytä tarkastella tämänhetkisten olosuhteiden pohjalta. Ensinnäkin tuotantokilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipolitiikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioidaessa kokonaisuominaisissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuominaisuuksiin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Irlannin julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 2,8 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan supistuvan 60,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan

(5) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveystaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 1,2 prosentista 0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja vuonna 2025 edelleen 0,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 1,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pysyvän muuttumattomana. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 6 ½ prosenttia ⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Irlannin talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 59,0 prosentista 57,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Irlannin julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Irlanti on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ IRLANTI

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä kansallisen talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävät ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Kreikan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/08)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Kreikka toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Kreikka harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Kreikan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kreikan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 46).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Kreikan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisällystyistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakennemuutosten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Sen jälkeen kun Kreikka sai Euroopan vakausmekanismin nojalla toteutettavan rahoitustukiohjelman onnistuneesti päätökseen vuonna 2018, siihen on sovellettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 472/2013⁽⁵⁾ mukaista tiukennettua valvontaa. Kreikkaa koskevan tiukennetun valvonnan käyttöönotto komission täytäntöönpanopäätösten (EU) 2018/1192⁽⁶⁾ ja (EU) 2021/271⁽⁷⁾ nojalla tarkoittaa, että Kreikan on keskipitkällä aikavälillä hyväksyttävä edelleen toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan makrotalouden epätasapainojen mahdollisiin syihin, ja toteutettava rakennemuutoksia, joilla tuetaan vankkaa ja kestävä talouskasvua. Kreikka sitoutui 22 päivänä kesäkuuta 2018 kokoontuneessa euroryhmässä jatkamaan kaikkia ohjelman puitteissa käyttöön otettuja keskeisiä uudistuksia, kunnes ne on saatu toteutettua kaikilta osin. Kreikka myös sitoutui toteuttamaan erityistoimenpiteitä,

(⁴) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

(⁵) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1).

(⁶) Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1192, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2018, Kreikkaa koskevan tiukennetun valvonnan käyttöönotosta (EUVL L 211, 22.8.2018, s. 1).

(⁷) Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2021/271, annettu 17 päivänä helmikuuta 2021, Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan jatkamisesta (EUVL L 61, 22.2.2021, s. 3).

jotka koskevat finanssipoliittikkaa ja julkisen talouden rakennetta, sosiaalipalveluja, rahoitusvakautta, työ- ja tuotemarkkinoita, yksityistämistä, oikeuslaitoksen toimintaa, julkishallintoa ja korruption torjuntaa. Nämä rakenneuudistukset ovat yhä tärkeämpiä Kreikan pyrkiessä käynnistämään talouttaan uudelleen. Näiden uudistusten onnistuneella toteuttamisella ja loppuun saattamisella tuettaisiin merkittävästi Kreikan kasvua keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Kreikka on velvollinen raportoimaan neljännesvuosittain siitä, miten se on edistynyt tiukennetun valvonnan mukaisten sitoumustensa täyttämässä. Suotuisa raportti voi puolivuositain avata tietä velkahelpotustoimenpiteille, joiden suuruus on 0,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuodessa. Poliittikkatoimista riippuvien velkatoimenpiteiden ensimmäisten neljän maksaminen käynnistettiin sen jälkeen, kun niistä oli päästy euroryhmässä sopimukseen huhtikuussa 2019, joulukuussa 2019, kesäkuussa 2020 ja marraskuussa 2020. Niiden arvo on yhteensä 3 252 miljoonaa euroa. Kymmenes tiukennettua valvontaa koskeva kertomus, jossa arvioidaan Kreikan edistymistä sitoumusten täytäntöönpanossa, julkaistiin 2 päivänä kesäkuuta 2021.

- (9) Kreikka toimitti 29 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (10) Vuonna 2020 Kreikan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 9,7 prosenttia suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvoi 205,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli 11,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Kreikka on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 2,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (11) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Kreikan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Kreikan julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.
- (12) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 varovainen. Reaalisen BKT:n kasvun ennustetaan olevan noin 0,5 prosenttiyksikköä heikompaa kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Ero johtuu erilaisista oletuksista, jotka koskevat covid-19-pandemian kehittymistä, elpymis- ja palautumistukivälineen varojen käyttöä ja matkailualan elpymisvauhtia. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaiset makrotalouden ennusteet vuodelle 2022 vastaavat tarkasti komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 9,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 9,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka supistuu 204,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -11,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 6,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Julkisen talouden alijäämää koskevat ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Velkasuhteen osalta vuoden 2021 vakausohjelmassa esitetyt kehitysarviot ovat heikompia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa, jonka mukaan velkasuhteen odotetaan nousevan 208,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämä ero johtuu yksityistämistuloja, rahoitusvarojen nettokertymää sekä käteis- ja suoriteperusteisuudesta johtuvia oikaisuja koskevista erilaisista oletuksista.
- (14) Kreikka on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Kreikan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät ja vuotta 2022 koskevat ilmoitetut päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (15) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,9 prosenttia vuonna 2021, 1,7 prosenttia vuonna 2022, 1,6 prosenttia vuonna 2023, 1,6 prosenttia vuonna 2024, 1,5 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Lisäksi ohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen lainat ovat 1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021, 1,4 prosenttia vuonna 2022, 1,1 prosenttia vuonna 2023,

1,1 prosenttia vuonna 2024, 1 prosenttia vuonna 2025 ja 0,5 prosenttia vuonna 2026. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset, mutta siinä lainojen osalta määrän oletetaan olevan pienempi vuonna 2022, mikä perustuu siihen, että vuoden 2021 jälkeen suoritettavat vuotuiset maksut ovat yhtä suuria.

- (16) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipolitiikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁸⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (17) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaisuudessa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuuteen. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (18) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Kreikan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 2,9 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että talouden odotetaan elpävän ja että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 189,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Julkisen talouden alijäämää koskevat ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Velkasuhteen osalta vuoden 2021 vakausohjelmassa esitetyt ennusteet ovat heikompia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Ero selittyy käteissaldoa, yksityistämistuloja ja rahoitusvarojen nettokertymää koskevilla erilaisilla oletuksilla. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁹⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,9 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽¹⁰⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (19) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.

⁽⁸⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

⁽⁹⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽¹⁰⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,9 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (20) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä BKT:hen suhteutettuna on 0,4 prosenttia vuonna 2023 mutta kääntyy 0,6 prosenttia ylijäämäiseksi vuonna 2024. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus⁽¹⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 1¼ prosenttia⁽²⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Kreikan talouden potentiaalista kasvua.
- (21) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 176,7 prosentista 166,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Koska Kreikan suuren velkasuhteen ennustetaan supistuvan ajan myötä vain vähitellen, Kreikan julkisen talouden kestävyyskohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria. Kymmenennessä tiukennettua valvontaa koskevassa kertomuksessa tuodaan esiin velkakestävyyskokonaisarvioinnin kannalta muita merkityksellisiä tekijöitä, kuten se, että julkisen velan koostumus ja eräntymisprofiili lieventävät velkaan liittyvää haavoittuvuutta, kun taas ehdollisista vastuista voi aiheutua lisäriskejä.
- (22) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (23) Neuvosto on arvioinut Kreikan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Kreikka on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ KREIKKA

1. rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, harjoittaen samalla maltillista finanssipolitiikkaa; jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽¹⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽²⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Espanjan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/09)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Espanja toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Espanja harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Espanjan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Espanjan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 54).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Espanjan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliasuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliasuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliasuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Espanja toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Espanjan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 11,0 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 120,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli 8,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 4,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Espanja on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 15 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 8 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Espanjan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Suomen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.

(⁴) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Vuoden 2021 BKT:n kasvuarvioiden 0,6 prosenttiyksikön ero komission arvioiden (5,9 %) ja vuoden 2021 vakausohjelman (6,5 %) arvioiden välillä johtuu elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten jossain määrin erilaisista menoprofiileista. Komissio ennustaa, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten käyttö on asteittaisempaa, kun taas vuoden 2021 vakausohjelman skenaario perustuu varojen etupainotteisempaan käyttöön, jolloin talouskasvu olisi voimakkaampaa. Vuoden 2022 ennusteet noudattavat jokseenkin samaa linjaa.
- (12) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 11,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu 8,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka supistuu 119,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 5,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä arviot ylittävät komission kevään 2021 talousennusteen, jossa vajeeksi arvioitiin 7,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ero johtuu julkisten menojen ennusteiden erosta. Komissio ennustaa erityisesti julkisten menojen sosiaaliin tulonsiirtoihin ja muihin menoihin olevan pienemmät kuin vuoden 2021 vakausohjelmassa ennakoitaan.
- (13) Espanja on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Espanjan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,04 prosenttia vuonna 2020, 1,8 prosenttia vuonna 2021, 1,9 prosenttia vuonna 2022, 1,4 prosenttia vuonna 2023 ja 0,1 prosenttia vuonna 2024. Elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitus on tarkoitus käyttää lähes kokonaan vuoden 2021 vakausohjelmakaudella, sillä noin 95 prosenttia Espanjalle myönnettyistä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksista käytetään vuosina 2021–2023. Vuoden 2021 vakausohjelma sisältää myös mahdollisuuden pyytää elpymis- ja palautumistukivälineestä myöhemmin lainoja, joiden määrä olisi 6,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä voisi kaksinkertaistaa Espanjan elpymis- ja palautumissuunnitelman koon. Vuoden 2021 vakausohjelman julkisen talouden ennusteisiin ei kuitenkaan sisälly elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten suoraa vaikutusta meno- ja tulosuunnitelmiin vaan ainoastaan epäsuora vaikutus, joka liittyy BKT:n kasvun voimistumiseen. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt vuoteen 2022 ulottuvat julkisen talouden kehitysarviot eivät sisällä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia kokonaisuudessaan, mikä johtuu eri oletuksista sen suhteen, milloin Espanjan elpymis- ja palautumissuunnitelman hankkeet etenevät vaiheeseen, jossa menot toteutuvat, niin että niillä alkaa olla vaikutusta myös BKT:n kasvuun.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä.

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuksiin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Espanjan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,0 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 115,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat pitkälti komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4,0 prosentista 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ei ennakoida palaavan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2021 vakausohjelmakauden aikana. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin +0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,9 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 2½ prosenttia. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Espanjan talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 113,3 prosentista 112,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Koska suuren velkasuhteen ennustetaan supistuvan ajan myötä vain vähitellen, Espanjan julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena, ja siihen olisi sisällytettävä joitakin eriytettyjä määrällisiä osatekijöitä osana keskipitkän aikavälin politiikkaa koskevaa ohjausta. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Espanjan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Espanja on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ ESPANJA

1. rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, harjoittaen samalla maltillista finanssipolitiikkaa; jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Ranskan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/10)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Ranska toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Ranska harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Ranskan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ranskan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 62).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Ranskan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Näytti kuitenkin siltä, että jotkin toimenpiteet eivät olleet väliaikaisia tai niiden vaikutuksia ei ollut kompensoitu tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Ranska toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Ranskan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 9,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 115,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -6,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Ranska on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 17,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 6 prosenttia suhteessa BKT:hen.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Ranskan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Ranskan julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.
- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisien BKT:n kasvun arvioidaan olevan 5 prosenttia vuonna 2021 ja 4 prosenttia vuonna 2022, kun taas komissio arvioi BKT:n kasvun olevan 5,7 prosenttia vuonna 2021 ja 4,2 prosenttia vuonna 2022. Komission vuodelle 2021 ennustama suurempi kasvu johtuu kotimaisen kysynnän ja nettoviennin vuoden 2021 vakausohjelman ennustetta suuremmasta vaikutuksesta kasvuun. Komissio odottaa erityisesti vähemmän dynaamista yksityistä kulutusta, kun taas investointien ja viennin odotetaan kasvavan nopeammin kuin mitä vuoden 2021 vakausohjelman makrotalouden skenaariossa arvioitiin. Komission vuodelle 2022 ennustama suurempi kasvu johtuu pääasiassa nettoviennin suuremmasta vaikutuksesta kasvuun, kun taas kotimaisen kysynnän kokonaisosuuden arvellaan pitkälti vastaavan vuoden 2021 vakausohjelmaa.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 9,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, pienenee 9,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 117,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -6,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 4,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Ranska on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasitusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Ranskan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen kaudella 2020–2021 hyväksymistä ja vuodelle 2022 ilmoittamista päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne muodostuvat pääasiassa tuotantoverojen pysyvästä alentamisesta ja virkamiesten palkkojen noususta lähinnä terveydenhuoltojärjestelmässä, sekä pääomansiirroista. Näihin ei-väliaikaisiin toimenpiteisiin sisältyy myös investointeja, joiden vaikutus on noin $\frac{1}{10}$ prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän odotetaan tukevan keskipitkän aikavälin potentiaalista kasvua ja sitä kautta kestävyyttä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,7 prosenttia vuonna 2021 ja 0,9 prosenttia vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden mukaan avustukset ovat BKT:hen suhteutettuna 0,8 prosenttia vuonna 2021 ja 0,4 prosenttia vuonna 2022.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁹⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.

⁽⁹⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Ranskan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,3 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 116,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Velan kehitysarvio vastaa komission kevään 2021 talousennustetta, mutta julkisen talouden alijäämä arvioidaan suuremmaksi kuin komission ennusteessa. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että komissio odottaa alijäämän olevan vuonna 2021 pienempi ja vuoden 2021 vakausohjelmassa odotetaan makrotalouden skenaarion olevan hieman vähemmän suotuisa. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan neutraali⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu BKT:hen suhteutettuna niin, että se on 4,4 prosenttia vuonna 2023, 3,9 prosenttia vuonna 2024, 3,5 prosenttia vuonna 2025 ja 3,2 prosenttia vuonna 2026. Ennakoidaan, että vuonna 2027 julkisen talouden alijäämä ei enää ylitä 3:a prosenttia suhteessa BKT:hen, vaan on silloin 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ohjelma ei sisällä tietoja, joiden avulla voitaisiin arvioida unionin rahoittamien menojen sekä kansallisesti rahoitettujen investointien ja kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen vaikutusta finanssipolitiikan kokonaisviritykseen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 2¼ prosenttia⁽⁸⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Ranskan talouden potentiaalista kasvua.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (20) Julkisen talouden velan ennakoidaan kasvavan BKT:hen suhteutettuna 117,2 prosenttiin vuonna 2023, 118,0 prosenttiin vuonna 2024 ja 118,3 prosenttiin vuonna 2025, ja supistuvan sen jälkeen 118,2 prosenttiin vuonna 2026 ja 117,7 prosenttiin vuonna 2027. Koska suuren velkasuhteen ennustetaan supistuvan ajan myötä vain vähitellen, Ranskan julkisen talouden kestävyyskohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Ranskan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Ranska on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ RANSKA

1. rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, harjoittaen samalla maltillista finanssipolitiikkaa; jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Kroatian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/11)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Kroatia toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Kroatia harjoittaisi taloustilanteen sallissa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Kroatian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kroatian vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 68).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (4) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (5) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täytyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Kroatia toimitti 29 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklan mukaisesti.
- (7) Vuonna 2020 Kroatian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 7,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 88,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli - 8,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Kroatia on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Kroatian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosenttiin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.
- (9) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 realistinen ja vuonna 2022 suotuisa. Siinä ennustetaan etenkin, että kasvu on jonkin verran komission kevään 2021 ennusteesta oletettua voimakkaampaa vuonna 2021 (5,2 prosenttia verrattuna komission ennusteen mukaiseen 5 prosenttiin) ja etenkin vuonna 2022 (6,6 prosenttia verrattuna 6,1 prosenttiin). Tämä johtuu ensisijaisesti kotitalouksien kulutusta ja investointeja koskevista myönteisemmistä ennusteista, kun taas komission kevään 2021 ennuste on hieman optimistisempi viennin vaikutuksen osalta.
- (10) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 7,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu 3,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka supistuu 86,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna - 4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet ja automaattisten vakauttajien toiminta. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan alijäämä ei kuitenkaan supistu vuonna 2021 niin paljon

kuin lähentymisohjelmassa ennakoidaan (4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen). Erot ovat suurimmat tulopuolella, jonka vuoden 2021 lähentymisohjelmassa ennustetaan elpymisen selvästi nimellisen BKT:n kasvuvauhtia nopeammin. Zagrebissa ja Petrinjassa vuonna 2020 tapahtuneiden maanjäristysten jälkeisen jälleenrakentamisen odotetaan vaikuttavan menoihin, vaikkakin poikkeuksellisesti.

- (11) Kroatia on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumana seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Kroatian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden vaikutus on alustavasti arviolta noin 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja ne sisältävät pääasiassa tuloveron kevennyksiä.
- (12) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,4 prosenttia vuonna 2021, 1,9 prosenttia vuonna 2022, 2,4 prosenttia vuonna 2023, 2,3 prosenttia vuonna 2024, 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1 prosenttia vuonna 2026. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset pitkälti samaan tahtiin vuosina 2021 ja 2022.
- (13) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokilua koskeviin arvioihin liittyvä huomattava epävarmuutta. Toiseksi finanssipolitiikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennettuihin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteessa riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (14) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaisuudessa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuuteen. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (15) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Kroatian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 2,6 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä voimakkaasta tulojen kasvusta sekä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 82,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa vuoden 2022 alijäämä on suurempi (3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen), kuten myös vuoden 2022 velkasuhde (82,9 prosenttia suhteessa

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

BKT:hen), ja ero johtuu suurelta osin vertailuajankohdan vaikutuksesta vuodesta 2021 lähtien. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen ⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 1,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (16) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (17) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 1,9 prosentista 1,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavilla menoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 3¼ prosenttia ⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Kroatian talouden potentiaalista kasvua.
- (18) Julkisen velan ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 79,5 prosentista 76,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kroatian julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä keskisuuria.
- (19) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (20) Neuvosto on arvioinut Kroatian vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Kroatia on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi.

SUOSITTAA, ETTÄ KROATIA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja; pitää kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvun hallinnassa;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Italian vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/12)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Italia toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suosittoi myös, että Italia harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Italian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Italian vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 74).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Italian alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Näytti kuitenkin siltä, että jotkin toimenpiteet eivät olleet väliaikaisia tai niiden vaikutuksia ei ollut kompensoitu tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Italia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Italian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 9,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 155,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli 8,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Italia on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoraa ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 24,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Maksuvalmiustuen tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 katsottiin vastaavan karkeasti 7 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Italian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Italian julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisena BKT:n ennustetaan kasvavan 4,5 prosenttia vuonna 2021 ja 4,8 prosenttia vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa puolestaan reaalisena BKT:n kasvu on hieman pienempi, 4,2 prosenttia vuonna 2021 ja 4,4 prosenttia vuonna 2022. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen tuorempien tietojen perusteella elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksiin käytetään vuosina 2021 ja 2022 odotettua vähemmän.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 9,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 11,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 159,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 10,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Italia on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumien seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasitusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Italian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen kaudella 2020–2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta 1 prosentti suhteessa BKT:hen. Toimenpiteet muodostuvat pääasiassa sosiaaliturvamaksujen alentamisesta köyhemmillä alueilla, työtulojen verohyvityksen jatkamisesta ja perhe-etuuden käyttöönotosta. Näihin ei-väliaikaisiin toimenpiteisiin sisältyy myös investointeja, joiden vaikutus on noin 1/3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän odotetaan tukevan keskipitkän aikavälin potentiaalista kasvua ja sitä kautta kestävyyttä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukiväliseen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,6 prosenttia vuonna 2021, 0,9 prosenttia vuonna 2022, 1,4 prosenttia vuonna 2023, 0,5 prosenttia vuonna 2024 ja 0,2 prosenttia vuonna 2025. Vuoden 2021 vakausohjelmassa myös oletetaan, että elpymis- ja palautumistukiväliseen lainat, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,3 prosenttia vuonna 2020, 0,8 prosenttia vuonna 2021, 0,9 prosenttia vuonna 2022, 0,7 prosenttia vuonna 2023, 1,3 prosenttia vuonna 2024, 1,2 prosenttia vuonna 2025 ja 1,0 prosenttia vuonna 2026. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot eivät sisällä näitä avustuksia kokonaisuudessaan, mikä vastaa vuoden 2021 vakausohjelman jälkeen viimeistellyssä kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjä tuoreempia tietoja. Sen sijaan komission kevään 2021 talousennusteessa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukiväliseen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,3 prosenttia vuonna 2021 ja 0,7 prosenttia vuonna 2022.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukiväliseen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioidaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälisestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitikan kokonaisvi-

(5) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

ritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Italian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,9 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa, ja automaattisten vakauttajien vähäisemmästä vaikutuksesta. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 156,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -2,2 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 1,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4,3 prosentista 3,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ei siten ennakoida palaavan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen ohjelmakauden aikana. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁹⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan neutraali vaikutus. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 2 prosenttia⁽¹⁰⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Italian talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 155 prosentista 152,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Koska suuren velkasuhteen ennustetaan supistuvan ajan myötä vain vähitellen, Italian julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Tässä johdanto-osan kappaleessa esitetyt arviot perustuvat Italian vuoden 2021 vakausohjelman yhteydessä toimittamiin yksityiskohtaisiin julkisen talouden kehitysarvioihin. Lukuun ottamatta julkisen talouden alijäämää ja velkaa koskevia kokonaislukuja Italian toimittamissa kehitysarvioissa ei ole otettu huomioon toukokuussa 2021 julkistettua finanssipolitiittista toimenpidepakettia. Tämä 20 päivänä toukokuuta 2021 hyväksytty toimenpidepaketti sisältää lisää hätätilanteen tukea vuodelle 2021 sekä lisäresursseja kansallisesti rahoitettaviin investointihankkeisiin tulevina vuosina.

⁽⁹⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽¹⁰⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Italia on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ ITALIA

1. rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, harjoittaen samalla maltillista finanssipolitiikkaa; jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja; rajoittaa kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvua;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Kyproksen vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/13)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Kypros toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Kypros harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Kyproksen vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 82).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Kyproksen alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävästä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täytyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Kypros toimitti vuoden 2021 vakausohjelmansa 29 päivänä huhtikuuta 2021 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Kyproksen julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 5,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 118,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -7,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Kypros on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 1,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Kyproksen julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.
- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 suotuisa. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan Kyproksen reaalisin BKT:n odotetaan kasvavan 3,1 prosenttia vuonna 2021 ja 3,8 prosenttia vuonna 2022. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Kyproksen talouden odotetaan kasvavan 3,6 prosenttia vuonna 2021 ja 3,8 prosenttia vuonna 2022. Vuoden 2021 vakausohjelman suhteellisesti nopeampi kasvu vuonna 2021 johtuu voimakkaammasta yksityisestä kulutuksesta.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 5,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, pienenee 4,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen, ja julkinen velka puolestaan pienenee 111,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -6,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Kypros on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumien seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Kyproksen vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat 0,6 prosenttia vuonna 2021, 0,4 prosenttia vuonna 2022, 0,4 prosenttia vuonna 2023 ja 0,4 prosenttia vuonna 2024. Komission ennusteissa taas oletetaan, että elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien uudistusten ja investointien kokonaisvaikutus julkiseen talouteen on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021 ja 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokulua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliittikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliittikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliittikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliittikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliittikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Kyproksen julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 0,9 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 103,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot ovat heikompia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Komission ennusteen mukaan alijäämä on 2 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä johtuu pääasiassa odotettujen menojen kasvusta ja tulojen supistumisesta, ja julkisen talouden velkasuhde on 106,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden ylijäämä kasvaa vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 0,1 prosentista 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 2,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 3 ½ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Kyproksen talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 99,5 prosentista 92,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Kyproksen julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä keskusuuria.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (22) Neuvosto on arvioinut Kyproksen vuoden 2021 vakaushjelman ja toimenpiteet, joita Kypros on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ KYPROS

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä kansallisen talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävät ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Latvian vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/14)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Latvia toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suosittoi myös, että Latvia harjoittaisi taloustilanteen sallissa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Latvian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Latvian vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 89).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Latvian alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 ⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävästä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Latvia toimitti 15 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Latvian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 4,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 43,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli - 4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Latvia on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Latvian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen. Reaalisen BKT:n kasvun ennustetaan vuoden 2021 vakausohjelmassa olevan hitaampaa kuin komission kevään 2021 talousennusteessa, mikä johtuu pääasiassa viennin vähäisemmästä kasvusta. Lisäksi vuoden 2021 vakausohjelmassa ennakoidaan työllisyyden heikkenevän edelleen vuonna 2021 ja elpymisen vuonna 2022 hitaammin kuin komission talousennusteessa.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 5,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 9,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 48,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna - 8,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 2,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä alijäämän ja velan kehitysarviot ovat parempia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Vuoden 2021 vakausohjelmassa menojen ja erityisesti muiden menojen odotetaan kasvavan enemmän kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Lisäksi tulojen kehitys arvioidaan komission kevään 2021 talousennusteessa suotuisammaksi, mikä vastaa komission ennusteeseen sisältyvää optimistisempää makrotalouden skenaariota.
- (13) Latvia on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Latvian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne sisältävät lähinnä julkisen sektorin, erityisesti terveydenhuollon työntekijöiden, palkankorotuksia.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuina 0,1 prosenttia vuonna 2021, 0,8 prosenttia vuonna 2022 ja 0,8 prosenttia vuonna 2023. Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavien menojen olevan hieman takapainotteisia, ja vuosiksi 2024 ja 2025 kaavailaan suurempia menoja. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät kyseiset avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava^(?) ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja

(?) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Latvian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 2,7 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 50,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot ovat parempia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa pääasiassa komission talousennusteen suotuisamman makrotalouden skenaarion vuoksi. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 1,3 prosentista 0,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin +1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 4 $\frac{3}{4}$ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Latvian talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 48,8 prosentista 48,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Latvian julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Latvian vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Latvia on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

SUOSITTAA, ETTÄ LATVIA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja; pitää kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvun hallinnassa;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Liettuan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/15)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Liettua toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Liettua harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Liettuan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Liettuan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 9).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Liettuan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Liettua toimitti 21 päivänä joulukuuta 2020 vuotta 2021 koskevan päivitetyn alustavan talousarviosuunnitelmansa. Komissio katsoi, että Liettuan päivitetty alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla päivitettyyn alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Näytti kuitenkin siltä, että jotkin toimenpiteet eivät olleet väliaikaisia tai niiden vaikutuksia ei kompensoitu tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Liettua toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Liettuan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 7,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 47,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -8,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 7,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Liettua on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 2,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.

- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Liettuan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.
- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen. Reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan 2,6 prosentilla vuonna 2021 ja 3,2 prosentilla vuonna 2022. Makrotalouden skenaariossa ei oteta huomioon elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavia investointeja. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan reaalisen BKT:n odotetaan kasvavan 2,9 prosentilla vuonna 2021 ja 3,9 prosentilla vuonna 2022. Komission BKT-ennusteet ovat suuremmat lähinnä siksi, että kotimaisen kysynnän oletetaan elpymään voimakkaammin ja ennusteissa on otettu huomioon elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavat investoinnit.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 7,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 8,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 52,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna - 8,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta, jonka mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä kasvaa 8,2 prosenttiin ja velka 51,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen.
- (13) Liettua on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumun seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Liettuan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne muodostuvat lähinnä julkisen sektorin palkkojen, eläkkeiden ja muiden etuuksien korotuksista.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,3 prosenttia vuonna 2021, 0,8 prosenttia vuonna 2022, 1,0 prosenttia vuonna 2023 ja 0,9 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁹⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliittikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä.

⁽⁹⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälirakenteesta) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Liettuan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 6,0 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 54,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta, jonka mukaan julkisen talouden alijäämä on 6,0 prosenttia ja velka 54,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukiväliseen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 1,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4,0 prosentista 2,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoita ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukiväliseen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin +2,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,9 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5 ¼ prosenttia.⁽⁹⁾ Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Liettuan talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen talouden velan ennakoitaan olevan edelleen 57,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2023 ja 2024. Liettuan julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan olevan keskipitkällä aikavälillä keskisuuria.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena ja siihen olisi sisällytettävä joitakin eriytettyjä määrällisiä osatekijöitä osana keskipitkän aikavälin politiikkaa koskevaa ohjausta. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Liettuan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Liettua on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ LIETTUA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja; pitää kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvun hallinnassa;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Luxemburgin vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/16)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Luxemburg toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Luxemburg harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Luxemburgin vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta ja samassa yhteydessä annettu neuvoston lausunto Luxemburgin vuoden 2020 vakausohjelmasta (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 101).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Luxemburgin alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävää julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Luxemburg toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Luxemburgin julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 4,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 24,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -6,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Luxemburg on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 5,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Luxemburgin julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 realistinen ja vuonna 2022 suotuisa. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisin BKT:n ennustetaan kasvavan 4,0 prosenttia vuonna 2021, kun komission kevään 2021 talousennusteen mukaan kasvu on 4,5 prosenttia, sillä komission arvion mukaan kotimaisen kysynnän ja nettoviennin vaikutus kasvuun on vakausohjelman ennustetta suurempi. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan reaalisin BKT:n odotetaan vuonna 2022 kasvavan 4,0 prosenttia, mikä perustuu odotukseen nettoviennin voimakkaammasta vaikutuksesta kasvuun kuin komission kevään 2021 talousennusteessa, jonka mukaan reaalisin BKT kasvaa 3,3 prosenttia.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 4,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, pienenee 2,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 26,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Vakausohjelman vuotta 2021 koskeva velkasuhde vastaa komission kevään 2021 talousennustetta, mutta komission mukaan julkisen talouden alijäämä kohenee 0,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä johtuu pääasiassa julkisten menojen suuremmasta supistumisesta.
- (13) Luxemburg on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumun seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasitusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Luxemburgin vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai sellaisia, että niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelma ei vielä sisällä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia. Koska kansallisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmasta ei ole saatavilla riittävän yksityiskohtaisia tietoja, komission kevään 2021 talousennuste perustuu elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettujen menojen, joiden määrä on noin 0,03 prosenttia suhteessa BKT:hen vuodessa, yksinkertaistettuun ja lineaariseen integrointiin.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteessa riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioidessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Luxemburgin julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 1,3 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä valtion tulojen kasvusta ja sosiaalimenojen supistumisesta ja siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 28,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa alijäämä on pienempi (0,1 %), kuten myös velkasuhde (26,8 %). Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pysyvän muuttumattomana. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 0,4 prosentista 0,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja kääntyy suhteessa BKT:hen 0,4 prosenttia ylijäämäiseksi vuonna 2025. Vuoden 2021 vakausohjelma ei sisällä tietoja, joita tarvitaan finanssipolitiikan vuosien 2023 ja 2024 kokonaisvirityksen arvioimiseksi. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5 prosenttia⁽⁸⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Luxemburgin talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 28,4 prosentista 28,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Luxemburgin julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Luxemburgin vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Luxemburg on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ LUXEMBURG

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Unkarin vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/17)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumaa yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Unkari toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Unkari harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Unkarin vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Unkarin vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 107).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (4) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirytyksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (5) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Unkari toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklan mukaisesti.
- (7) Vuonna 2020 Unkarin julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 8,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 80,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -5,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 6,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Unkari on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta noin 6,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Unkarin julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Unkarin julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.
- (9) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen. Reaalisen BKT:n kasvu on vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan 4,3 prosenttia vuonna 2021 ja 5,2 prosenttia vuonna 2022, eli elpyminen on sen mukaan komission kevään 2021 talousennusteessa ennakoitua heikompa, johtuen etupäässä viennin ja yksityisen kulutuksen odotettua hitaammasta elpymisestä. Nimellisen BKT:n kasvua ja tärkeimpiä veropohjia, mukaan lukien palkansaajakorvauksia ja yksityistä kulutusta, koskevat vuoden 2021 lähentymisohjelman ennusteet ovat hieman komission kevään 2021 talousennustetta alhaisemmat vuonna 2021 ja pitkälti samanlaiset vuonna 2022.
- (10) Hallituksen vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 8,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu 7,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka pienenee 79,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -5,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Komission kevään 2021 talousennusteessa alijäämä on vuonna 2021 pienempi (6,8 %), kuten myös velkasuhde (78,6 %), mikä johtuu vahvemmassa talouden ja verotulojen kasvusta.

- (11) Unkari on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Unkarin vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätösperäisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Toimenpiteet muodostuvat pääasiassa terveydenhuollon työntekijöiden palkankorotuksista, 13. kuukauden eläkkeen ottamisesta asteittain uudelleen käyttöön sekä alle 25-vuotiaiden työntekijöiden vapauttamisesta henkilökohtaisesta tuloverosta.
- (12) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,9 prosenttia vuonna 2021, 0,9 prosenttia vuonna 2022, 1,0 prosenttia vuonna 2023, 0,6 prosenttia vuonna 2024 ja 0,4 prosenttia vuonna 2025. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot eivät sisällä näitä avustuksia kokonaisuudessaan, koska kansallisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmasta ei ollut saatavilla riittävän yksityiskohtaisia tietoja talousennusteen koontipäivänä. Sen sijaan komission kevään 2021 talousennusteessa oletetaan, että koko avustusmäärä käytetään lineaarisesti elpymis- ja palautumistukivälineen elinkaaren aikana alkaen vuoden 2021 jälkipuoliskolla ja päättyen vuonna 2026. Näin ollen elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat komission kevään 2021 talousennusteessa BKT:hen suhteutettuna 0,4 prosenttia vuonna 2021 ja 0,8 prosenttia vuonna 2022.
- (13) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteessa riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (14) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioidaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipoliitikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipoliitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (15) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Unkarin julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,9 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä talouden elpymisestä. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 79,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2021 talousennusteessa alijäämä on pienempi (4,5 %), kuten myös velkasuhde (77,1 %), mikä johtuu vahvemmasta talouden ja verotulojen kasvusta sekä vuoden 2021 alhaisemmasta alijäämästä. Finanssipoliitikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan + 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen ⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (16) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopuoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (17) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,9 prosentista 3,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja vuonna 2025 edelleen 2,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoida ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin + 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 6¾ prosenttia ⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Unkarin talouden potentiaalista kasvua.
- (18) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 77,5 prosentista 75,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja vuonna 2025 edelleen 73,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Unkarin julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä keskisuuria.
- (19) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (20) Neuvosto on arvioinut Unkarin vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Unkari on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ UNKARI

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä kansallisen talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävät ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Maltan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/18)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Malta toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Malta harjoittaisi taloustilanteen sallissa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Maltan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Maltan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 116).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Maltan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävästä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikkassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikkassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyuden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Malta toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Maltan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 10,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 54,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuotuinen heikkeneminen oli 10,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Malta on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 3,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan 1 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Maltan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 varovainen ja vuonna 2022 suotuisa. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,8 prosenttia vuonna 2021 ja kasvun kiihtyvän 6,8 prosenttiin vuonna 2022. Kasvun veturina on vuonna 2021 yksinomaan kotimainen kysyntä, kun taas vuonna 2022 kasvua tukee myös ulkoinen sektori. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan kasvu on tasaisempaa siten, että BKT:n ennustettu kasvu on 4,6 prosenttia vuonna 2021 ja 6,1 prosenttia vuonna 2022. Yksityistä ja julkista kulutusta koskevat optimistisemmat näkymät vuonna 2021 ja investointien vaimeampi kasvu vuonna 2022 selittävät suurimman osan komission kasvuennusteen erilaisesta profiilista.
- (12) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 10,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 12,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 65,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 12,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Malta on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasisitusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Maltan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,3 prosenttia vuonna 2021, 0,8 prosenttia vuonna 2022, 0,6 prosenttia vuonna 2023, 0,3 prosenttia vuonna 2024 ja 0,1 prosenttia vuonna 2025. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot eivät sisällä näitä avustuksia kokonaisuudessaan, koska kansallisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmasta ei ollut saatavilla riittävän yksityiskohtaisia tietoja talousennusteen koontipäivänä. Sen sijaan komission kevään 2021 ennuste perustuu elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettujen menojen yksinkertaistettuun ja lineaariseen integrointiin.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokulua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava^(?) ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja

^(?) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävää elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Maltan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,6 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 65,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan 2,1 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäviin uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,9 prosentista 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoita ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5½ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Maltan talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 66 prosentista 65,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Maltan julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä keskusuuria.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Maltan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Malta on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

SUOSITTAA, ETTÄ MALTA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä kansallisen talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Alankomaiden vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/19)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 ⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumaa yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen ⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Alankomaat toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Alankomaat harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

⁽³⁾ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Alankomaiden vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Alankomaiden vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 122).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Alankomaiden alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Näytti kuitenkin siltä, että jotkin toimenpiteet eivät olleet väliaikaisia tai niiden vaikutuksia ei kompensoitu tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakennemuutosten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Alankomaat toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Alankomaiden julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 4,3 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 54,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli 6,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Alankomaat on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 5,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 2 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Alankomaiden julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen ja vastaa komission kevään 2021 talousennustetta. Komission kevään 2021 ennusteessa yksityisen kulutuksen kasvu on voimakkaampaa sekä vuonna 2021 että vuonna 2022 (0,5 prosenttiyksikköä voimakkaampaa vuonna 2021 ja 0,4 prosenttiyksikköä voimakkaampaa vuonna 2022). Myös kiinteän pääoman bruttomuodostuksen kasvun odotetaan olevan voimakkaampaa vuonna 2022 (0,3 prosenttiyksikköä voimakkaampaa). Tätä kompensoi komission kevään 2021 ennusteessa tuonnin voimakkaampi kasvu, mikä johtaa positiiviseen nettotuontiin, vaikka vuoden 2021 vakausohjelmassa ennustetaan negatiivista nettotuontia.
- (12) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 5,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 58,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 8,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 1,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä kasvaa 5,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 57,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2021 ennuste perustuu toteutumatietoihin, joiden perusteella tulot olivat arvioitua paremmat vuonna 2020, ja niiden odotetaan pysyvän vastaavalla tasolla vuonna 2021. Arvioitu pienempi alijäämä johtaa pienempään velkatasoon.
- (13) Alankomaat on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumun seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasiutusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Alankomaiden vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen kaudella 2020–2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne ovat kaikki pääomansiirtoja pääasiassa kansallisesta kasvuinvestointirahastosta.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelma ei vielä sisällä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia. Koska kansallisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmasta ei ollut saatavilla riittävän yksityiskohtaisia tietoja, komission kevään 2021 ennuste perustuu elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettujen menojen yksinkertaistettuun ja lineaariseen integrointiin.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioidessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja

(5) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Alankomaiden julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 1,8 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä talouden elpymisestä ja siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan supistuvan 56,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 1,4 prosentista 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ennakoitaan palaavan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Vuoden 2021 vakausohjelma ei sisällä tietoja, joita tarvitaan finanssipolitiikan vuosien 2023 ja 2024 kokonaisvirityksen arvioimiseksi. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 3 prosenttia⁽⁸⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Alankomaiden talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 56,0 prosentista 55,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Alankomaiden julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Alankomaiden vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Alankomaat on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ ALANKOMAAT

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Itävallan vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/20)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Itävalta toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Itävalta harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Itävallan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Itävallan vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 129).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Itävallan alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisällytävistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Itävalta toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Itävallan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 8,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 83,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -9,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 6,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Itävalta on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen). Sen mahdollinen vaikutus on arviolta 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 2 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Itävallan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Belgian julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisin BKT:n arvioidaan kasvavan vuonna 2021 maltillisesti 1,5 prosenttia ja vuonna 2022 voimakkaasti 4,7 prosenttia. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan reaaliikasvu on 3,4 prosenttia vuonna 2021 ja 4,3 prosenttia vuonna 2022. Näiden kahden ennusteen välinen ero johtuu pääasiassa niiden erilaisista koontipäivistä, sillä komission kehitysarvioissa on voitu ottaa huomioon huhtikuun 2021 lopussa julkaistu ensimmäisen neljänneksen BKT:tä koskeva odotettua parempi ennakoarvio. Lisäksi komission kehitysarvioissa otetaan huomioon huhtikuussa osassa maata tapahtunut koronarajoitusten lieventäminen ja hallituksen ilmoitus rajoittamistoimenpiteiden huomattavasta lieventämisestä toukokuun 2021 puolivälistä alkaen.
- (12) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 8,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu 8,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 89,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -9,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot ovat vähemmän suotuisia kuin komission kevään 2021 talousennusteissa. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä kohenee 7,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 87,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu suurelta osin komission kevään 2021 talousennusteen suotuisammasta makrotalouden skenaariosta.
- (13) Itävalta on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Itävallan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne muodostuvat pääasiassa investointituista, jäännösarvopoiston käyttöönotosta ja henkilökohtaisista tuloverovähennyksistä sekä pääomansiirroista. Näihin ei-väliaikaisiin toimenpiteisiin sisältyy myös investointeja, joiden vaikutus on noin 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän odotetaan tukevan keskipitkän aikavälin potentiaalista kasvua ja sitä kautta kestävyyttä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,02 prosenttia vuonna 2020, 0,1 prosenttia vuonna 2021, 0,3 prosenttia vuonna 2022, 0,3 prosenttia vuonna 2023 ja 0,2 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään talousennusteissa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava^(?) ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta

(?) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Itävallan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 4,3 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä talouden ennakoidusta voimakkaasta, 4,7 prosentin reaali kasvusta, työmarkkinoiden odotetusta elpymisestä ja vahvasta yksityisestä kulutuksesta. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 88,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot ovat vähemmän suotuisia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan vuonna 2022 julkisen talouden alijäämä kohenee 3,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka supistuu 85,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu suurelta osin siitä, että perustana oleva makrotalouden skenaario on erilainen. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan neutraali (0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen) ⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus ⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,0 prosentista 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2023 ennakoita ylittävän 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus ⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 3 prosenttia ⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Itävallan talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 88,1 prosentista 87,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Itävallan julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan olevan keskipitkällä aikavälillä keskisuuria.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (22) Neuvosto on arvioinut Itävallan vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Itävalta on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ ITÄVALTA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Puolan vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/21)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Puola toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Puola harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Puolan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Puolan vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 135).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (4) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (5) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Puola toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklan mukaisesti.
- (7) Vuonna 2020 Puolan julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 7,0 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 57,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -6,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Velkasuhteen muutos johtuu osaksi myös siitä, että covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin hillitsemiseksi toteutettujen toimien yhteydessä Puolan kehitysrahasto laski liikkeeseen joukkovelkakirjoja (4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen), joista osa on jo otettu huomioon julkisen talouden alijäämässä vuonna 2020. Lisäksi Puola on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 10,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Puolan julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.
- (9) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on kaiken kaikkiaan varovainen, erityisesti vuoden 2022 osalta. Reaalisen BKT:n kasvu on vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan 3,8 prosenttia vuonna 2021 ja 4,3 prosenttia vuonna 2022, eli elpyminen on sen mukaan komission kevään 2021 talousennusteeseen verrattuna heikompaa: 0,2 prosenttiyksikköä vuonna 2021 ja 1,1 prosenttiyksikköä vuonna 2022. Ero johtuu pääasiassa siitä, että vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitetty keskeinen skenaario ei sisällä elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutusta Puolan talouteen.
- (10) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 7,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, kohenee 6,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 60,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -6,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot ovat parempia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Ero johtuu pääasiassa siitä, että vuoden 2021 lähentymisohjelmassa ennakoitaan muun muassa covid-19-pandemian hillitsemiseksi toteutettavien menojen olevan suuremmat.

- (11) Puola on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumana seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Puolan vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (12) Vuoden 2021 lähentymisohjelma ei vielä sisällä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia.
- (13) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteessa riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (14) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaisuudessa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteesta arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuuteen. Siksi finanssipoliitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenossa (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipoliitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipoliittikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (15) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Puolan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 4,2 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan supistuvan 59,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot ovat parempia kuin komission kevään 2021 talousennusteissa ja perustuvat oletukseen, että muun muassa välituotekäyttöön ja sosiaalisiin tulonsiirtoihin, muun muassa pandemian hillitsemiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin, käytetään enemmän varoja. Finanssipoliitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan + 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.⁽⁷⁾ Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätöseräisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipoliitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (16) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (17) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,2 prosentista 2,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoitavan perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelma ei sisällä tietoja, joita tarvitaan finanssipolitiikan vuosien 2023 ja 2024 kokonaisvirityksen arvioimiseksi. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on $5\frac{3}{4}$ prosenttia⁽⁸⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Puolan talouden potentiaalista kasvua.
- (18) Julkisen velan ennakoituaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 58,7 prosentista 57,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Puolan julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (19) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (20) Neuvosto on arvioinut vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Puola on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ PUOLA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Portugalin vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/22)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Portugali toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Portugali harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Irlannin vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Portugalin vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 142).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Portugalin alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakennemuutosten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Portugali toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Portugalin julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 5,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 133,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli - 6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on noin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Portugali on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta lähes 4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 3½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Portugalin julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.

(⁴) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisena BKT:n kasvun arvioidaan olevan 4 prosenttia vuonna 2021 ja 4,9 prosenttia vuonna 2022. Nämä ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Covid-19-kriisi vaikutti erityisesti aloihin, joilla ihmisten välillä on paljon lähikontakteja. Makrotalouden näkyviin kohdistuvat riskit kallistuvat edelleen heikkenemisen suuntaan, koska Portugali on suuressa määrin riippuvainen ulkomaisesta matkailusta, jonka elpymisen eteneminen on edelleen hyvin epävarmaa.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 5,7 prosenttia suhteessa BKT:hen, pienenee 4,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen, ja julkinen velka puolestaan pienenee 128 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna - 5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätösperäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on noin 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Portugali on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumien seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää rasitusta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Portugalin vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätösperäisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne muodostuvat lähinnä julkisen sektorin palkkoihin liittyvistä lisämenoista. Näihin ei-väliaikaisiin toimenpiteisiin sisältyy myös investointeja, joiden vaikutus on noin $\frac{1}{10}$ prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämän odotetaan tukevan keskipitkän aikavälin potentiaalista kasvua ja sitä kautta kestävyttä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,3 prosenttia vuonna 2021, 1,3 prosenttia vuonna 2022, 1,5 prosenttia vuonna 2023, 1,3 prosenttia vuonna 2024 ja 1,1 prosenttia vuonna 2025. Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan lisäksi, että elpymis- ja palautumistukivälineen lainat ovat BKT:hen suhteutettuna 0,7 prosenttia vuonna 2021, 0,2 prosenttia vuonna 2022 ja vuositasolla 0,1 prosenttia vuosina 2023–2025. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalta annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteessa riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava (?) ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitikan kokonaisvi-

(?) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

ritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Portugalin julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 3,2 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa, ja talouden odotetusta elpymisestä. Julkisen talouden velan ennakoidaan supistuvan 123 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 2,2 prosentista 1,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2023 ennakoita ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pysyvän muuttumattomana. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 3 prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Portugalin talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 120,7 prosentista 117,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Koska suuren velkasuhteen ennustetaan supistuvan ajan myötä vähitellen, Portugalin julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (22) Neuvosto on arvioinut Portugalin vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Portugali on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ PORTUGALI

1. rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, harjoittaen samalla maltillista finanssipolitiikkaa; jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja; rajoittaa kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvua;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä kansallisen talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävät ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Romanian vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/23)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumien yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 3 päivänä huhtikuuta 2020 päätöksen (EU) 2020/509⁽³⁾ liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa, koska Romania ei noudattanut alijäämäkriteeriä vuonna 2019. Tämä perustui hallituksen päivitettyihin finanssipoliittisiin tavoitteisiin, ja sen jälkeen julkistettu julkisen talouden alijäämän toteutuma, 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, vahvistaa, että alijäämäkriteeriä ei noudatettu. Perussopimuksessa alijäämälle asetetun 3 prosentin viitearvon ylitys oli tulosta julkisen talouden epätasapainon jatkuvasta lisääntymisestä, joka johtui vuodesta 2016 lähtien toteutetusta elvyttävästä finanssipolitiikasta vahvan talouskasvun aikana. Neuvosto antoi 3 päivänä huhtikuuta 2020 myös suosituksen⁽⁴⁾ Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi viimeistään vuonna 2022.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston päätös (EU) 2020/509, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa (EUVL L 110, 8.4.2020, s. 58).

(4) Neuvoston suositus, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi (EUVL C 116, 8.4.2020, s. 1).

- (3) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽⁵⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Se suositti, että Romania harjoittaa finanssipolitiikkaa 3 päivänä huhtikuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisesti ja toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi.
- (4) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁶⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (5) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Romania toimitti 5 päivänä toukokuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklassa asetetun määräajan päätyttyä.
- (7) Vuonna 2020 Romanian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 9,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 47,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Romania on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 1½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen. Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa reaalisena BKT:n kasvun ennustetaan olevan 5,0 prosenttia vuonna 2021 ja 4,8 prosenttia vuonna 2022. Molempina vuosina tärkeimmän tekijän odotetaan olevan kotimainen kysyntä, ja kulutuksen ja investointien odotetaan kasvavan voimakkaasti. Komission kevään 2021 ennusteessa Romanian kasvu on hieman nopeampaa kuin lähentymisohjelmassa eli 5,1 prosenttia vuonna 2021 ja 4,9 prosenttia vuonna 2022, osittain myös kotimaisen kysynnän vuoksi.
- (9) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 9,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kohenee 8 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 50,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna 3,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (10) Romania on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Romanian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä. Samaan aikaan ennen covid-19-pandemiaa hyväksytyt elvyttävät toimenpiteet vaikuttavat edelleen julkiseen talouteen. Näitä toimenpiteitä olivat erityisesti eläkkeiden ja muiden sosiaalimenojen korotukset sekä veronkevennykset.

⁽⁵⁾ Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Romanian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Romanian vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 149).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat investoinnit ja uudistukset ovat BKT:hen suhteutettuna 0,1 prosenttia vuonna 2021, 0,6 prosenttia vuonna 2022, 1,2 prosenttia vuonna 2023, 1,2 prosenttia vuonna 2024, 0,9 prosenttia vuonna 2025 ja 0,9 prosenttia vuonna 2026. Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa oletetaan myös, että elpymis- ja palautumistukivälineen lainat ovat BKT:hen suhteutettuna 2,3 prosenttia vuonna 2025 ja 2,5 prosenttia vuonna 2026. Komission kevään 2021 talousennusteessa olevat julkisen talouden kehitysarviot sisältävät ainoastaan avustukset, sillä vuoden 2021 lähentymisohjelmassa lainojen oletetaan alkavan vasta komission kevään 2021 talousennusteen kattaman ajanjakson jälkeen.
- (12) Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaisuoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (13) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Romanian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 6,2 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakkoidaan kasvavan 52,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä ennusteet ovat suotuisimmat kuin komission kevään 2021 talousennuste. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakkoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.⁽⁸⁾ Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakkoidaan olevan neutraali vaikutus.
- (14) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4,4 prosentista 2,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoida ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakkoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁹⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakkoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 5¼ prosenttia⁽¹⁰⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Romanian talouden potentiaalista kasvua.
- (15) Julkisen velan suhteessa BKT:hen ennakkoidaan kasvavan 53,3 prosenttiin vuonna 2023 ja vähenevän 52,4 prosenttiin vuonna 2024. Kun otetaan huomioon velkasuhde, joka kasvaa keskipitkällä aikavälillä erityisen nopeasti pääasiassa siksi, että vuodelle 2022 on ennustettu suurta alijäämää, sekä muihin jäsenvaltioihin verrattuna epäsuotuisat rahoitusolot, Romanian julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä suuria.
- (16) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 suosituksen neuvoston suositukseksi Romanian liiallisen alijäämän korjaamisesta viimeistään vuonna 2024. Suosituksen mukaan Romanian olisi saavutettava suhteessa BKT:hen julkistalouden alijäämätavoite, joka on 8,0 prosenttia vuonna 2021, 6,2 prosenttia vuonna 2022, 4,4 prosenttia vuonna 2023 ja 2,9 prosenttia vuonna 2024 ja joka vastaa nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellistä kasvua, joka on 3,4 prosenttia vuonna 2021, 1,3 prosenttia vuonna 2022, 0,9 prosenttia vuonna 2023 ja 0,0 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vuotuista rakenteellista sopeutusta suhteessa BKT:hen, joka on 0,7 prosenttia vuonna 2021, 1,8 prosenttia vuonna 2022, 1,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttia vuonna 2024.

(7) Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

(8) Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakkoidaan olevan neutraali vaikutus.

(9) Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakkoidaan olevan neutraali vaikutus.

(10) Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (17) Neuvosto on arvioinut Romanian vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Romania on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ ROMANIA

1. harjoittaa neuvoston 18 päivänä kesäkuuta 2021 antaman suosituksen mukaista finanssipolitiikkaa julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Romaniassa ⁽¹⁾.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽¹⁾ EUVL ..., s. .

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi

(2021/C 304/24)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 126 artiklan 7 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan mukaan jäsenvaltiot välttävät liiallisia julkistalouden alijäämiä.
- (2) Vakaus- ja kasvusopimuksen perustana on tavoite turvata terve julkinen talous keinona vahvistaa hintavakauden ja työpaikkoja luovan voimakkaan kestävän kasvun edellytyksiä.
- (3) Komission suosituksen perusteella neuvosto päätti 3 päivänä huhtikuuta 2020 päätöksellä (EU) 2020/509⁽¹⁾ perussopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisesti, että Romaniassa on olemassa liiallinen alijäämä, ja antoi suosituksen⁽²⁾, jonka mukaan liiallinen alijäämä on korjattava viimeistään vuonna 2022, jäljempänä ”3 päivänä huhtikuuta 2020 annettu neuvoston suositus”, perussopimuksen 126 artiklan 7 kohdan ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽³⁾ 3 artiklan mukaisesti.
- (4) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista. Kyseinen lauseke, josta säädetään neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽⁴⁾ 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemia on aiheuttanut vakavan talouden taantumun. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23 päivänä maaliskuuta 2020.
- (5) Romania toimitti 15 päivänä syyskuuta 2020 kertomuksensa 3 päivänä huhtikuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen perusteella toteutetuista toimista. Kyseisessä kertomuksessa todettiin Romanian julkisen talouden heikentyneen merkittävästi vuonna 2020 pääasiassa covid-19-pandemian vuoksi.
- (6) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 tiedonannon julkisen talouden tilanteesta Romaniassa. Komissio katsoi, että kun otettiin huomioon covid-19-pandemian aiheuttama poikkeuksellinen epävarmuus ja sen poikkeukselliset makrotaloudelliset ja finanssipoliittiset vaikutukset, kyseisessä tilanteessa ei voitu tehdä päätöstä Romanian liiallista alijäämää koskevan menettelyn jatkotoimista. Erityisesti poikkeuksellinen epävarmuus, joka koski myös uskottavan uran muotoilua finanssipolitiikalle, ei tarjonnut komissiolle mahdollisuutta antaa kyseisessä vaiheessa perussopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla suositusta neuvoston suositukseksi. Komissio ilmoitti

(1) Neuvoston päätös (EU) 2020/509, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, liiallisen alijäämän olemassaolosta Romaniassa (EUVL L 110, 8.4.2020, s. 58).

(2) Neuvoston suositus, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi (EUVL C 116, 8.4.2020, s. 1).

(3) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(4) Neuvoston asetus (EY) N:o 1466/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1).

arvioivansa Romanian julkisen talouden tilannetta uudelleen keväällä 2021 vuoden 2020 toteutumatietojen, vuoden 2021 talousarvion ja komission kevään 2021 talousennusteen perusteella ja ehdottavansa tarvittaessa liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaisia uusia toimia ottaen huomioon, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen jatkuu vuonna 2021.

- (7) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Komissio ilmaisi kyseisessä tiedonannossa, että päätöksen vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai jatkamisesta olisi sisällettävä talouden tilaa koskeva kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 tiedonannon ”Talouspolitiikan koordinointi vuonna 2021: voitetaan covid-19, tuetaan elpymistä ja ajanmukaistetaan taloutemme”. Kyseisen tiedonannon mukaan vakaus- ja kasvusopimuksen yleistä poikkeuslauseketta sovelletaan edelleen vuonna 2022, ja odotettavissa on, että sen soveltaminen lopetetaan vuodesta 2023 alkaen.
- (8) Komission Debt Sustainability Monitor 2020 -julkaisun päivityksessä on otettu huomioon komission kevään 2021 talousennuste, ja sen mukaan Romanian julkisen talouden kestävytyteen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä kohdistuvat riskit ovat edelleen suuria. Kyseisiin riskeihin on puututtava asianmukaisella keskipitkän aikavälin finanssipoliittisella suunnitelmalla, jonka tukena on rakenteellisia toimenpiteitä.
- (9) Kun otetaan huomioon covid-19-pandemiaan liittyvä taloudellisen toimeliaisuuden voimakas supistuminen ja tähän liittyvä elpymistä tukevien finanssipoliittisten toimien tarve vuosina 2021 ja 2022, 3 päivänä huhtikuuta 2020 annettu neuvoston suositus ei enää tarjoa merkityksellistä perustaa Romanian annettavalle finanssipoliittiselle ohjaukselle.
- (10) Asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 5 kohdan viimeisen virkkeen mukaan neuvosto voi myös päättää antaa komission suosituksesta perussopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla tarkistetun suosituksen, jos euroalueen tai koko unionin talous on vakavassa taantumassa, edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.
- (11) Neuvoston on annettava perussopimuksen 126 artiklan 7 kohdan ja asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan mukaisesti asianomaiselle jäsenvaltiolle suositus, jossa asetetaan määräaika liiallisen alijäämän korjaamiseksi. Kyseisessä suosituksessa on vahvistettava enintään kuuden kuukauden määräaika, jonka kuluessa asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava tuloksellisia toimia liiallisen alijäämän korjaamiseksi; tilanteen vakavuuden niin vaatiessa määräaika voidaan lyhentää kolmeen kuukauteen. Lisäksi neuvoston on liiallisen alijäämän korjaamista koskevassa suosituksessa kehoitettava jäsenvaltiota saavuttamaan vuotuiset julkisen talouden tavoitteet, jotka kyseisen suosituksen perustana oleva ennuste huomioon ottaen johtavat rakenteellisen rahoitusaseman eli suhdannekorjatun rahoitusaseman, jossa ei ole otettu huomioon kertaluonteisia eikä muita väliaikaisia toimenpiteitä, vuotuisen vähimmäisparannukseen määrällä, jonka ohjearvona on vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (12) Romanian reaalin BKT supistui 3,9 prosenttia vuonna 2020. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan reaalin BKT:n kasvun ennustetaan elpävän 5,1 prosenttiin vuonna 2021 ja 4,9 prosenttiin vuonna 2022. Yksityisen kulutuksen odotetaan elpävän, kun rokotuskattavuus laajenee ja lähikontaktien välttämistä koskevat toimenpiteet poistuvat vähitellen, ja palkkojen kasvun odotetaan pysyvän vahvana. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/241⁽⁵⁾ tarkoitettuun elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien hankkeiden asteittainen käyttöönotto antaa uutta vauhtia investointien lisääntymiselle. Nettoviennin eli viennin, josta on vähennetty tuonti, odotetaan pysyvän negatiivisena ennustejaksolla. Tämä johtuu siitä, että yksityisen kulutuksen elpymisen ja investointien lisääntymisen odotetaan vauhdittavan tuontia. Ulkoisen kysynnän elpymisen odotetaan tukevan vientiä, joka kuitenkin on edelleen vähemmän dynaamista kuin tuonti. Kasvunäkymiin liittyy riskejä, jotka ovat tasapainossa. Uskottava julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategia voi yhtäältä auttaa hälventämään huolia julkisen talouden kestävydestä erityisesti, kun se yhdistetään kunnianhimoisiin (myös elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviin) uudistuksiin. Tämä voisi osaltaan auttaa korjaamaan Romanian makrotalouden epätasapainoa, lieventää rahoitusvakauteen kohdistuvia riskejä ja edistää kestävästä kasvusta muun muassa parantamalla investointi-ilmapiiiriä. Toisaalta julkiseen päätöksentekoon liittyvä epävarmuus ja viivästykset tai tehottomuus elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa voivat johtaa kielteisiin vaikutuksiin luottamuksen suhteen.

(5) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (13) Romanian parlamentti hyväksyi 2 päivänä maaliskuuta 2021 Romanian vuoden 2021 talousarvion ja julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategian. Kyseinen julkisen talouden strategia sekä tiedot asetuksella (EU) 2021/241 perustetusta elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävän rahoitustuen ja lainojen, joita ei makseta takaisin, profiilista on otettu huomioon Romanian vuoden 2021 lähentymisohjelmassa, jäljempänä ”lähentymisohjelma”, joka toimitettiin komissiolle 5 päivänä toukokuuta 2021. Julkistalouden alijäämä oli 9,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020; lähentymisohjelman tavoitteena on, että julkistalouden alijäämä saadaan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2024 mennessä seuraavissa vaiheissa: 8,0 prosenttia vuonna 2021, 6,2 prosenttia vuonna 2022, 4,4 prosenttia vuonna 2023 ja 2,9 prosenttia vuonna 2024. Lähentymisohjelmassa esitetty julkisen talouden sopeutus perustuu enimmäkseen menoihin. Menoja on tarkoitus valvoa (väheneminen osuutena suhteessa BKT:hen) erityisesti julkisen sektorin palkkojen (1,4 prosenttiyksikön aleneminen vuosina 2022–2024) ja sosiaalisten tulonsiirtojen (0,9 prosenttiyksikön väheneminen vuosina 2022–2024) osalta.
- (14) Komission kevään 2021 talousennusteessa, jota on jatkettu vuoteen 2024, julkistalouden alijäämän ennustetaan olevan suhteessa BKT:hen 8,0 prosenttia vuonna 2021, 7,1 prosenttia vuonna 2022 ja 6,8 prosenttia vuosina 2023 ja 2024. Kyseisessä ennusteessa otetaan huomioon lähentymisohjelmassa ja Romanian toimittamissa lisätiedoissa esitetyt menot, jotka on määrä rahoittaa elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävällä rahoitustuella ja lainoilla, joita ei makseta takaisin. Komission ennustama julkistalouden alijäämän supistuminen johtuu pääasiassa covid-19-pandemian johdosta hyväksytyjen hätätoimenpiteiden asteittaisesta päättymisestä, tulojen ennakoidusta kasvusta talouden elpymisen myötä sekä elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavien investointien ja uudistusten positiivisesta lisävaikutuksesta. Lisäksi Romanian hallitus on päättänyt jähdyttää julkisen sektorin palkat vuosina 2021 ja 2022, lykätä vuodeksi 2021 suunniteltuja eläkkeiden korotuksia ja korottaa eläkkeitä vain maltillisesti vuonna 2022; kyseiset toimenpiteet parantavat näkymiä komission syksyn 2020 talousennusteen näkymiin verrattuna. Kyseiset toimenpiteet on jo hyväksytty. Lisäksi Romanian hallitus aikoo hyväksyä uutta eläkelainsäädäntöä, jolla eläkemenojen osuus suhteessa BKT:hen pidetään suurin piirtein vakaana. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetty lähentymisohjelmaan sisältyvää suurempi alijäämäennuste johtuu siitä, että suunniteltua vakauttamista ei ole kaikilta osin tuettu toteutetuina tai toistaiseksi uskottavasti julkistetuin toimenpitein eikä toimenpiteitä ole tämän vuoksi voitu ottaa huomioon kyseisessä ennusteessa. Komissio ennustaa rakenteellisen alijäämän kohenevan suhteessa BKT:hen 0,7 prosenttiyksikköä vuonna 2021 ja 0,5 prosenttiyksikköä vuonna 2022 ja heikkenevän suhteessa BKT:hen 0,1 prosenttiyksikköä vuonna 2023 ja 0,4 prosenttiyksikköä vuonna 2024.
- (15) Julkinen velka suhteessa BKT:hen oli vuoden 2018 lopussa 34,7 prosenttia, vuoden 2019 lopussa 35,3 prosenttia ja vuoden 2020 lopussa 47,3 prosenttia. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan sen ennustetaan kasvavan suhteessa BKT:hen siten, että se on 49,7 prosenttia vuoden 2021 lopussa, 52,7 prosenttia vuoden 2022 lopussa ja 59,5 prosenttia vuoden 2024 lopussa; näin se lähestyy ensimmäistä kertaa perussopimuksessa määrättyä 60 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen, jos ei toteuteta muita korjaavia toimenpiteitä kuin ne, jotka on jo toteutettu tai uskottavasti julkistettu.
- (16) Komission kevään 2021 talousennusteen jälkeen päivitetty keskipitkän ja pitkän aikavälin velkakestävyyttä koskeva analyysi vahvistaa, että kestävyyskohdistuvat riskit ovat keskipitkällä aikavälillä suuret. Perusskenaarion 10 vuoden kehitysarvion mukaan julkisen talouden velkasuhde jatkaa kasvua ennustejaksolla ja on miltei 90 prosenttia suhteessa BKT:hen. Velkakestävyyskohdistuvat riskit johtuvat suurista julkistalouden alijäämistä, väestön ikääntymiseen liittyvistä kustannuksista ja velkauran haavoittuvuudesta makrotalouden häiriöille. Eläkkeiden korotukset, jotka hyväksyttiin kesällä 2019 ja joiden toteuttaminen on tällä hetkellä lykätty vuoden 2022 loppuun, ovat suurin velkakestävyyskohdistuvien riskien aiheuttajia. Velkakestävyysriskejä kasvattaa entisestään velkarakenne, jossa ulkomaanvaluutan määräisen lainan osuus on suuri ja merkittävä osuus velasta on ulkomaalaisten hallussa, vaikka Romanian keskuspankin toimet jälkimarkkinoilla ovat auttaneet pitämään valtion lainakustannukset suotuisalla tasolla vuonna 2020. Lisäksi riskejä liittyy ehdollisiin vastuisiin, jotka johtuvat yrityksille ja itsenäisille ammatinharjoittajille covid-19-kriisin aikana myönnettyistä valtiontakauksista (1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen). Bruttorehointarpeiden arvioidaan kasvavan. Sen sijaan jos Next Generation EU -välineen mukaiset uudistukset ja investoinnit pannaan tehokkaasti täytäntöön, niillä odotetaan olevan myönteinen vaikutus BKT:n kasvuun tulevina vuosina, mikä edistää velkakestävyyttä.
- (17) Asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 4 kohdan mukaan liiallisen alijäämän korjaaminen on saatettava päätökseen liiallisen alijäämän toteamista seuraavana vuonna, ellei ole olemassa erityisiä olosuhteita. Sopeuttamisura olisi määriteltävä asetuksen (EY) N:o 1467/97 mukaisesti, ja tässä olisi otettava huomioon asianomaisen jäsenvaltion taloudellinen tilanne ja julkisen talouden rahoitusasema.
- (18) Romaniassa on tällä hetkellä olemassa tällaiset erityiset olosuhteet. Yhden lisävuoden myöntäminen Romanian, mikä olisi asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 4 kohdassa vahvistetun säännön mukaista, edellyttäisi hyvin jyrkkää julkisen talouden sopeuttamista ja johtaisi tuotannon supistumiseen merkittävästi, ja tämä vaarantaisi talouden elpymisen covid-19-pandemian jälkeen. Sopeutusura, johon sisältyy määräaika liiallisen alijäämän

korjaamiselle viimeistään vuonna 2024, ja merkittävien vuotuisten sopeutustoimien edellyttäminen samaan aikaan tarkoittaisi asteittaisempia toimia ja loisi hyvän tasapainon julkisen talouden vakauttamisen ja talouden elpymisen tukemisen välillä. Uudessa sopeutusurassa otetaan huomioon myös muuttunut julkisen talouden tilanne, mukaan lukien julkisen talouden kehitys vuonna 2020 ja Romanian hallituksen käyttöön ottama uusi julkisen talouden strategia. Uudistukset, myös julkisen talouden hoidon parantamiseen tähtäävät, olisivat tärkeitä, jotta voitaisiin varmistaa liiallisen alijäämän korjaaminen kestäväällä tavalla. Kyseisten seikkojen perusteella ja komission 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassa tiedonannossa esitettyjen finanssipolitiikan suuntausten mukaisesti on perusteltua asettaa liiallisen alijäämän korjaamiselle määräaika viimeistään vuodeksi 2024.

- (19) Päästäkseen uskottavalle ja kestäväälle sopeuttamisuralle kyseisessä määräajassa Romanian olisi saavutettava nimellistä julkistalouden alijäämää koskeva tavoite, joka on BKT:hen suhteutettuna 8,0 prosenttia vuonna 2021, 6,2 prosenttia vuonna 2022, 4,4 prosenttia vuonna 2023 ja 2,9 prosenttia vuonna 2024, hallituksen omien tavoitteiden mukaisesti. Tämä vastaa komission kevään 2021 talousennusteen perusteella nettomääräisten julkisten perusmenojen ⁽⁶⁾ nimellistä kasvua, joka on 3,4 prosenttia vuonna 2021, 1,3 prosenttia vuonna 2022, 0,9 prosenttia vuonna 2023 ja 0,0 prosenttia vuonna 2024. Tällainen nettomääräisten julkisten perusmenojen kasvu on ensisijainen indikaattori arvioitaessa julkisen talouden sopeuttamistoimia silloin, kun tarvitaan huolellista analyysiä. Vastaava vuotuinen rakenteellinen sopeutus suhteessa BKT:hen on 0,7 prosenttia vuonna 2021, 1,8 prosenttia vuonna 2022, 1,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttia vuonna 2024.
- (20) Jotta voidaan arvioida yleisen finanssipolitiikan mahdollisia vaikutuksia tuotokseen, nykyisessä suhdannetilanteessa unionin talousarviosta (elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen puitteissa) suoritettavat huomattavat maksut olisi sisällytettävä asiaankuuluviin kokonaismenoihin finanssipolitiikan virityksen ⁽⁷⁾ mittarina. Tämän perusteella unionin varoilla odotetaan tulevina vuosina olevan huomattava myönteinen vaikutus Romanian talouteen. Erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineestä tuetut investoinnit ja uudistukset tarjoavat Romanian mahdollisuuden parantaa julkisen talouden rahoitusasemaansa keskipitkällä aikavälillä ja tukea samalla kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (21) Julkista taloutta vakauttavilla toimenpiteillä olisi varmistettava liiallisen alijäämän kestävä korjaaminen; samalla toimenpiteillä olisi pyrittävä parantamaan julkisen talouden laatua ja lisäämään talouden kasvupotentiaalia. Finanssipoliittisten ja laajempien taloudellisten uudistusten, mukaan lukien eläkejärjestelmän, verohallinnon, julkisen sektorin palkkojen ja valtion omistamien yritysten hallintotavan uudistukset, olisi tuettava julkisen talouden vakauttamistoimia ja tehtävä siitä kestävä.
- (22) Romania on poikennut vuodesta 2016 alkaen järjestelmällisesti ja toistuvasti kansallisista finanssipolitiikan säännöistään ja julkisen talouden kansallisessa kehityksessään vahvistetusta keskipitkän aikavälin finanssipoliittisen strategian hyväksymisen aikataulusta. Jatkossa Romanian julkisen talouden sopeuttamisen tukena olisi julkisen talouden kansallisen kehityksen soveltaminen kaikilta osin,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Romanian olisi lopetettava liiallisen alijäämän tilanne viimeistään vuonna 2024.
2. Romanian olisi saavutettava suhteessa BKT:hen julkistalouden alijäämätavoite, joka on 8,0 prosenttia vuonna 2021, 6,2 prosenttia vuonna 2022, 4,4 prosenttia vuonna 2023 ja 2,9 prosenttia vuonna 2024 ja joka vastaa nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellistä kasvua, joka on 3,4 prosenttia vuonna 2021, 1,3 prosenttia vuonna 2022, 0,9 prosenttia vuonna 2023 ja 0,0 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vuotuista rakenteellista sopeutusta suhteessa BKT:hen, joka on 0,7 prosenttia vuonna 2021, 1,8 prosenttia vuonna 2022, 1,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,5 prosenttia vuonna 2024.
3. Romanian olisi pantava vuotta 2021 varten jo hyväksytyt toimenpiteet kaikilta osin täytäntöön. Sen olisi täsmennettävä ja toteutettava lisätoimenpiteet, jotka ovat tarpeen liiallisen alijäämän korjaamiseksi viimeistään vuonna 2024. Kestävä korjaaminen olisi varmistettava julkisen talouden vakauttamistoimenpiteillä kasvua edistävällä tavalla. Mahdolliset satunnaiset tulot olisi käytettävä julkistalouden alijäämän supistamiseen.

⁽⁶⁾ Nettomääräisillä julkisilla perusmenoilla tarkoitetaan julkisten menojen kokonaismäärää ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä työttömyys-etuusmenojen muutoksia. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisääteiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

⁽⁷⁾ Finanssipolitiikan yleistä viritystä mitataan vertaamalla perusmenojen muutosta (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä mutta mukaan lukien muutokset, jotka koskevat elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettuja menoja ja muuta unionin rahoitustukea, jota ei makseta takaisin) 10 vuoden keskimääräiseen potentiaaliseen kasvuun. Tässä arvioissa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voivat vauhdittaa Romanian talouden potentiaalista kasvua. Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

4. Neuvosto vahvistaa 15 päivän lokakuuta 2021 määräajaksi, johon mennessä Romanian on toteutettava tuloksellisia toimia ja esitettävä asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 4 a kohdan mukaisesti selvitys tavoitteiden saavuttamiseksi suunnitellusta vakauttamisstrategiasta. Sen jälkeen Romanian olisi raportoitava tämän suosituksen täytäntöönpanon edistymisestä vähintään kuuden kuukauden välein, kunnes liiallinen alijäämä on korjattu. Romanian olisi lisäksi varmistettava kansallisen julkisen talouden kehityksensä täysimääräinen ja tehokas soveltaminen. Jotta keskipitkän aikavälin finanssipoliittisen strategian onnistuminen voitaisiin varmistaa, on myös tärkeää tukea julkisen talouden vakauttamista kattavilla uudistuksilla.

Tämä suositus on osoitettu Romanianle.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Slovenian vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/25)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Slovenia toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suosittoi myös, että Slovenia harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Slovenian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Slovenian vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 157).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Slovenian alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Slovenia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan mukaisesti.
- (9) Vuonna 2020 Slovenian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 8,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 80,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -8,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Slovenia on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 5,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi julkisten takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 olevan alle ½ prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Slovenian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.

(⁴) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 varovainen. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisena BKT:n ennustetaan kasvavan 4,6 prosenttia vuonna 2021 ja 4,4 prosenttia vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa reaalisena BKT:n kasvu on 4,9 prosenttia vuonna 2021 ja 5,1 prosenttia vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa yksityisen kulutuksen odotetaan elpymään jonkin verran nopeammin kuin vuoden 2021 vakausohjelmassa kriisin vuoksi patoutuneen kysynnän ja suuremmiksi ennakoitujen työllisyyden kasvun ja palkkojen nousun vuoksi. Komission kevään 2021 talousennusteessa odotetaan myös investointien kasvavan vuonna 2022 enemmän ja viennin kasvavan vuosina 2021 ja 2022 vahvemmin.
- (12) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 8,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 8,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka supistuu 80,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 on kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -9,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä kehitysarviot vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta, jonka mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan olevan 8,5 prosenttia ja velan 79,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vaikka kummassakin ennusteessa ennakoitaan merkittävää perusmenojen kasvua, joka ei selity kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä, perusmenojen muodostumisessa on eroja. Komission kevään 2021 ennusteen mukaan julkisten investointien kehitysura on hitaampi, koska unionin varoja käytetään vuonna 2021 vähemmän ja kansallisesti rahoitettuja investointihankkeita käynnistetään hitaammin. Lisäksi joissakin juoksevien menojen luokissa odotetaan suurempaa nimelliskasvua. Komission kevään 2021 ennusteen mukainen velkasuhde on pienempi nimellisen BKT:n suotuisamman kehityksen vuoksi.
- (13) Slovenia on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumien seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Slovenian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet ovat enimmäkseen väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,6 prosenttia vuonna 2021, 1,2 prosenttia vuonna 2022 ja 0,7 prosenttia vuonna 2023. Vuonna 2024 lisämenot ovat vakausohjelman mukaan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen ja vuosina 2025 ja 2026 noin 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Lisäksi vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen lainat ovat BKT:hen suhteutettuna 0,1 prosenttia vuonna 2022 ja 0,4 prosenttia vuonna 2025. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot eivät sisällä näitä avustuksia kokonaisuudessaan, koska niistä ei ollut saatavilla tietoja kyseisen ennusteen koontipäivänä. Hallituksen 28 päivänä huhtikuuta 2021 hyväksymän elpymis- ja palautumissuunnitelman tietojen perusteella komission kevään 2021 talousennusteessa oletetaan näillä avustuksilla rahoitettavien menojen olevan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021 ja 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohtuullisiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteesta riittävästi indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava^(?) ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliittikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä.

(?) Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja talustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälirakenteesta) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksella ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopuoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.

- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Slovenian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,7 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä talouden elpymisestä ja siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan supistuvan 79,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa alijäämä on pienempi (4,7 % suhteessa BKT:hen), kuten myös velkasuhde (76,7 % suhteessa BKT:hen). Kummassakin ennusteessa perusmenot (lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä) kasvavat edelleen nopeasti. Alijäämäennusteiden ero selittyy suurelta osin sillä, että komission kevään 2021 ennusteessa makrotalouden skenaario on suotuisampi, jolloin kokonaismenot suhteessa BKT:hen ovat pienemmät. Joidenkin toimenpiteiden, kuten hallituksen äskettäin hyväksymän laajan verouudistuspaketin, vaikutusta ei ole mukana kummassakaan ennusteessa. Jos parlamentti hyväksyy kyseiset toimenpiteet, niiden alijäämää lisäävä vaikutus vuonna 2022 voi vuoden 2021 vakausohjelmassa annettujen tietojen mukaan olla ainakin 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukiväliseen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskäsytään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksella ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäviin uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopuoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,8 prosentista 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ei enää vuonna 2024 ennakoita ylittävän perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukiväliseen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskäsytään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukiväliseen avustuksella ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 4¼ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Slovenian talouden potentiaalista kasvua.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Myös muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

- (20) Julkisen velan ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 79,0 prosentista 78,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Slovenian julkisen talouden kestävyyskohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä keskisuuria.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Slovenia on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ SLOVENIA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Slovakian vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/26)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinointia talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinointia vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Slovakia toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositetti myös, että Slovakia harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Slovakian vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Slovakian vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 164).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Slovakian alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa. Näytti kuitenkin siltä, että jotkin toimenpiteet eivät olleet väliaikaisia tai niiden vaikutuksia ei kompensoitu tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipoliittikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipoliittikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipoliittikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipoliittikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja -rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipoliittikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Slovakia toimitti 12 päivänä toukokuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklassa asetetun määräajan päätyttyä.
- (9) Vuonna 2020 Slovakian julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 6,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 60,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -4,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäriset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Slovakia on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 2,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 1 prosenttia suhteessa BKT:hen.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Slovakian julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Slovakian julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu ja että velkakriteeriä on noudatettu.
- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 realistinen, kun otetaan huomioon vallitseva epävarmuus. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,3 prosenttia vuonna 2021 ja 6,3 prosenttia vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa puolestaan oletetaan elpymisen olevan etupainotteisempaa siten, että reaalisen BKT:n kasvu on 4,8 prosenttia vuonna 2021 ja 5,2 prosenttia vuonna 2022.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 6,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 9,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 64,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna - 4,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 2,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Vakausohjelmassa alijäämä ja velkasuhde ovat suuremmat kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Komission ennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä on 6,5 prosenttia ja julkinen velka 59,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Komission kevään 2021 ennusteessa ei ole otettu huomioon pandemiaan liittyviä menoja, joiden vaikutus on 2,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, eikä julkisyhteisöihin kuuluvien valtionyritysten ja sosiaalivakuutuslaitoksen suurempia menoja, koska tietoja ei ollut saatavilla ennusteen koontipäivänä. Komission ennusteessa tulot ovat 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen suuremmat ja menot 3,4 prosenttiyksikköä pienemmät kuin vuoden 2021 vakausohjelmassa. Merkittävä ero menoissa johtuu vähäisemmästä välituotekäytöstä, pienemmistä sosiaalimaksuista ja pienemmistä tuista komission kevään 2021 ennusteessa. Komission pienempi velkaennuste johtuu pääasiassa pienemmästä perusjäämästä (3,6 prosenttiyksikköä).
- (13) Slovakia on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantumana seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Slovakian vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää kuitenkin siltä, että jotkin hallituksen kaudella 2020–2021 hyväksymistä päätöseräisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission kevään 2021 ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosentti suhteessa BKT:hen, ja ne sisältävät pääasiassa seuraavat: joulubonusten ottaminen uudelleen käyttöön, vihreää energiaa koskevan järjestelmän muutokset, sotilasvirkamiesten palkankorotukset, ajoneuvoveron alentaminen, pankeilta perittävän maksun peruuttaminen, terveydenhuoltolaitoksille tarkoitetut avustukset ja verotettavan lapsivähennys. Nämä ei-väliaikaiset toimenpiteet kompensoitiin vain osittain vähimmäiseläkkeen ja ministeriöiden toimintakustannusten kasvun jäädyttämisellä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa elpymis- ja palautumistukivälineestä saadut avustukset eivät sisälly julkisen talouden aggregaatteihin. Ohjelman perustana olevassa makrotalouden skenaariossa oletetaan kuitenkin, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,2 prosenttia vuonna 2021, 1,1 prosenttia vuonna 2022 ja 1,3 prosenttia sekä vuonna 2023 että vuonna 2024. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun

unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei vaikuta nykytilanteessa riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava ⁽⁵⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.

- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöspäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopuosinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Slovakian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 5,1 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 65,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Nämä kehitysarviot ovat suurempia kuin komission kevään 2021 talousennusteessa. Komission ennusteessa oletetaan, että covid-19-pandemiaan liittyvät toimenpiteet ovat pienemmät ja että unionin varoja nostetaan vuonna 2022 nopeammin kuin vuoden 2021 vakausohjelmassa ennakoitaan. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan + 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen ⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,8 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen ⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätöspäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.
- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopuosinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 4,1 prosentista 3,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Näin ollen julkisen talouden alijäämän ennakoitaan ylittävän perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen koko vuoden 2021 vakausohjelman keston ajan. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja

⁽⁵⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pienenevän 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 1,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 4½ prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Slovakian talouden potentiaalista kasvua.

- (20) Julkisen velan ennakoitaan kasvavan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 64,6 prosentista 65,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Slovakian julkisen talouden kestävyyskohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä keskiuuria.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkettava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut Slovakian vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Slovakia on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ SLOVAKIA

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 1,6 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Suomen vuoden 2021 vakausohjelmasta

(2021/C 304/27)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävän kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Suomi toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suosittoi myös, että Suomi harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Euroalueen talouspolitiikasta vuonna 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaan finanssipolitiikka olisi pidettävä elvyttävänä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa koko vuoden 2021 ajan, politiikkatoimet olisi räätälöitävä vastaamaan kunkin maan olosuhteita ja niiden olisi oltava oikea-aikaisia, väliaikaisia ja kohdennettuja. Kunhan epidemiologiset ja taloudelliset olosuhteet sen sallivat, hätätilanteen toimenpiteistä olisi luovuttava asteittain ja samalla olisi torjuttava kriisin sosiaalisia ja työmarkkinavaikutuksia. Jäsenvaltioiden olisi harjoitettava finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja. Jäsenvaltioiden olisi jatkettava uudistuksia, joilla vahvistetaan terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

(1) EUVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Suomen vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2020 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 171).

- (4) Komissio antoi 18 päivänä marraskuuta 2020 euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia koskevat lausuntonsa, jotka perustuivat finanssipoliittisten toimenpiteiden laadulliseen arviointiin. Komissio katsoi, että Suomen alustava talousarviosuunnitelma oli yleisesti ottaen 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetussa neuvoston suosituksessa esitettyjen finanssipoliittikkaa koskevien suositusten mukainen ja että useimmilla alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisällytävistä toimenpiteistä tuettiin taloudellista toimeliaisuutta huomattavan epävarmassa tilanteessa.
- (5) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.
- (6) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talousarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipoliittikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävä elpymistä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talousarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipoliittikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipoliittikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (7) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (8) Suomi toimitti 13 päivänä toukokuuta 2021 vuoden 2021 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklassa asetetun määräajan päätyttyä.
- (9) Vuonna 2020 Suomen julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 5,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 69,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli -4,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöspäiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Suomi on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 20,1 prosenttia suhteessa BKT:hen; komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 1 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (10) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Suomen julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 Suomen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja sen julkinen velka 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen eikä julkinen velka pienentynyt riittävän nopeasti. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu.

(⁴) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (11) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuosina 2021 ja 2022 uskottava. Vuoden 2021 vakausohjelmassa reaalisena BKT:n kasvun arvioidaan olevan 2,6 prosenttia vuonna 2021 ja 2,5 prosenttia vuonna 2022. Tämä vastaa komission kevään 2021 talousennustetta, vaikka kyseisen ennusteen mukaan kulutus ja BKT:n kasvu ovat vuonna 2022 kuitenkin jonkin verran suuremmat.
- (12) Hallituksen vuoden 2021 vakausohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 5,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu 4,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka kasvaa 71,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan perusjäämän muutos olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna -4,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä ennusteet vastaavat komission kevään 2021 talousennustetta.
- (13) Suomi on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Suomen vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymät päätöseräiset toimenpiteet ovat väliaikaisia tai niiden vaikutus kompensoidaan tasapainottavilla toimenpiteillä.
- (14) Vuoden 2021 vakausohjelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineen avustukset, jotka käytetään investointien ja uudistusten rahoittamiseen, ovat BKT:hen suhteutettuna 0,1 prosenttia vuonna 2021, 0,2 prosenttia vuonna 2022, 0,2 prosenttia vuonna 2023, 0,2 prosenttia vuonna 2024 ja 0,1 prosenttia vuonna 2025. Komission kevään 2021 talousennusteessa esitetyt julkisen talouden kehitysarviot sisältävät nämä avustukset, mutta siinä oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavat toimenpiteet ovat etupainotteisempia vuosina 2021 ja 2022.
- (15) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipoliitikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipoliitikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava⁽⁹⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipoliitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (16) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipoliitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipoliitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätöseräisiä tulo puolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipoliitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipoliittikka maltillista ja voidaanko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusuunnissa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (17) Vuoden 2021 vakausohjelman mukaan Suomen julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 2,9 prosenttiin vuonna 2022, mikä johtuu lähinnä siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyt väliaikaiset tukitoimenpiteet ei jatketa. Julkisen talouden velan ennakoitaan kasvavan 72,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Komission kevään 2021 talousennusteessa alijäämä on pienempi (2,1 % suhteessa BKT:hen), kuten

⁽⁹⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

myös velkasuhde (70,1 % suhteessa BKT:hen), mikä johtuu pääasiassa siitä, että hallituksen 29 päivänä huhtikuuta päättämät toimenpiteet on otettu mukaan vuoden 2021 vakausohjelmaan ja että komission ennusteessa talouden odotetaan elyvän voimakkaammin vuonna 2022. Finanssipolitiikan kokonaisvirityksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen⁽⁶⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁷⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (18) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua tavalla, joka on sopuoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (19) Vuoden 2021 vakausohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 2,1 prosentista 1,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 vakausohjelman perusteella arvioidaan, että finanssipolitiikan kokonaisviritys, jossa otetaan huomioon sekä kansallisesta että unionin talousarviosta (erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla) rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään, on vuosina 2023 ja 2024 keskimäärin 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan pysyvän muuttumattomana. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan kiristävä vaikutus, joka on 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 3 prosenttia⁽⁹⁾. Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Suomen talouden potentiaalista kasvua.
- (20) Julkisen velan ennakoidaan kasvavan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 73,9 prosentista 74,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Suomen julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä pieniä.
- (21) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (22) Neuvosto on arvioinut vuoden 2021 vakausohjelman ja toimenpiteet, joita Suomi on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ SUOMI

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;

⁽⁶⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁷⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan neutraali vaikutus.

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021

jolla annetaan neuvoston lausunto Ruotsin vuoden 2021 lähentymisohjelmasta

(2021/C 304/28)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimisesta. Lausekkeella, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽²⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpotetaan finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumaa yhteydessä. Kyseisessä tiedonannossa komissio katsoi, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen aktivoimiseksi olivat täyttyneet, sillä covid-19-pandemian seurauksena oli odotettavissa vakava talouden taantuma. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät 23 päivänä maaliskuuta 2020 komission arvioon. Yleinen poikkeuslauseke on antanut jäsenvaltioille finanssipoliittista joustovaraa covid-19-kriisin hoitamiseen. Se on helpottanut finanssipolitiikan koordinoitua vakavassa talouden taantumassa. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen kunkin jäsenvaltion julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralla edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Komissio ilmoitti 17 päivänä syyskuuta 2020 tiedonannossaan vuotuisen kestävä kasvun strategiasta 2021, että yleinen poikkeuslauseke pysyisi aktivoituna vuonna 2021.
- (2) Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2020 suosituksen⁽³⁾, jäljempänä ”20 päivänä heinäkuuta 2020 annettu suositus”. Siinä suositettiin, että Ruotsi toteuttaisi yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi. Se suositti myös, että Ruotsi harjoittaisi taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys samalla kun lisätään investointeja.
- (3) Elpymisen kestävyys, osallistavuus ja oikeudenmukaisuus varmistetaan Next Generation EU -välineellä ja siihen kuuluvalla elpymis- ja palautumistukivälineellä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241⁽⁴⁾, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Sillä edistetään talouden elpymistä ja erityisesti vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta tukevien kestävien ja kasvua lisäävien uudistusten ja investointien toteuttamista sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua. Sillä autetaan myös lyhyellä aikavälillä palauttamaan julkisen talouden rahoitusasema suotuisammaksi ja keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan kestävä julkista taloutta, kasvua ja työpaikkojen luomista.

(1) EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

(2) Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

(3) Neuvoston suositus, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020, Ruotsin vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ruotsin vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 282, 26.8.2020, s. 177).

(4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (4) Komissio antoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 tiedonannon, jossa esitetään jatkolinjauksia finanssipolitiikan koordinoinnin ja jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelun helpottamiseksi. Jäsenvaltioiden talusarviot ja elpymis- ja palautumistukiväline huomioon ottaen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen olisi vuosina 2021 ja 2022 pysyttävä elvyttävänä. Samaan aikaan, kun talouden toimeliaisuuden odotetaan vähitellen normalisoituvan vuoden 2021 jälkipuoliskolla, jäsenvaltioiden finanssipolitiikkaa olisi eriytettävä enemmän vuonna 2022. Jäsenvaltioiden olisi otettava finanssipolitiikassaan huomioon elpymistilanne, julkisen talouden kestävyys ja tarve vähentää taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Koska on tarpeen tukea unionin kestävästä elpymisestä, niiden jäsenvaltioiden, joiden kestävyysriskit ovat pieniä, olisi vuonna 2022 pyrittävä talusarvioillaan elvyttävän finanssipolitiikan ylläpitämiseen ottaen huomioon elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutukset. Voimakkaasti velkaantuneiden jäsenvaltioiden olisi harjoitettava maltillista finanssipolitiikkaa, mutta jatkettava samalla kansallisesti rahoitettuja investointeja ja käytettävä elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksia laadukkaiden lisäinvestointihankkeiden ja rakenneuudistusten rahoittamiseen. Vuoden 2022 jälkeen finanssipolitiikassa olisi otettava edelleen huomioon elpymisen voimakkuus, taloudellisen epävarmuuden aste ja julkisen talouden kestävyteen liittyvät näkökohdat. Julkisen talouden kestävyden varmistamista keskipitkällä aikavälillä voidaan edistää suuntaamalla finanssipolitiikkaa uudelleen kohti maltillisen keskipitkän aikavälin rahoitusaseman saavuttamista, ja myös lakkauttamalla tukitoimenpiteet aikanaan vähitellen.
- (5) Komissio katsoi 3 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa myös, että päätös yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen lopettamisesta tai sen jatkamisesta olisi tehtävä laatimalla talouden tilasta kokonaisarvio, jossa keskeisenä määrällisenä kriteerinä on talouden toimeliaisuuden taso unionissa tai euroalueella verrattuna kriisiä edeltäneeseen (vuoden 2019 lopun) tasoon. Komissio katsoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 kevään 2021 talousennusteensa perusteella, että edellytykset yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisen jatkamiselle vuonna 2022 ja sen soveltamisen lopettamiselle vuodesta 2023 täyttyvät. Kun yleisen poikkeuslausekkeen soveltaminen on lopetettu, maakohtaiset tilanteet otetaan edelleen huomioon.
- (6) Ruotsi toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 vuoden 2021 lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklan mukaisesti.
- (7) Vuonna 2020 Ruotsin julkisen talouden alijäämä oli Eurostatin vahvistamien tietojen perusteella 3,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja julkinen velka kasvoi 39,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Perusjäämän vuosimuutos oli - 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 3,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Lisäksi Ruotsi on tarjonnut yritysten ja kotitalouksien maksuvalmiuden turvaamiseen tukea (kuten takauksia ja veronmaksun lykkäyksiä, joilla ei ole suoria ja välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen), jonka vaikutus on arviolta 11,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Komissio arvioi takausten tosiasiallisen käyttöasteen vuonna 2020 vastaavan karkeasti 1 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (8) Komissio antoi 2 päivänä kesäkuuta 2021 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen. Kertomuksessa käsitellään Ruotsin julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2020 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä on noudatettu.
- (9) Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2021 varovainen ja vuonna 2022 realistinen. Komission kevään 2021 talousennusteen mukaan reaalin BKT kasvaa vuonna 2021 nopeammin kuin vuoden 2021 lähentymisohjelman perusskenaarion mukaan. Komission ennuste perustuu tuorempiin tietoihin.
- (10) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan vuonna 2021 julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2020 oli 3,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaa 4,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkinen velka pysyttelee 39,9 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2021. Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan perusjäämän muutos vuonna 2021 olisi kriisiä edeltävään (vuoden 2019) tasoon verrattuna - 5,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusjäämän muutoksessa näkyvät taloutta tukevat päätöseräiset julkisen talouden toimenpiteet, joiden vaikutus on 5,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja automaattisten vakauttajien toiminta. Nämä julkisen talouden alijäämää koskevat ennusteet ovat suuremmat kuin komission kevään 2021 talousennusteessa, jossa odotetaan, että talouden toimeliaisuus elpyy nopeammin ja että sen myötä kriisiin liittyviä tukitoimenpiteitä koskevat menot vähenevät erityisesti sellaisten toimenpiteiden osalta, joilla katetaan tilapäistä työttömyyttä ja kriisistä voimakkaasti kärsineiden yritysten liikevaihdon menetykset.
- (11) Ruotsi on covid-19-pandemian ja siihen liittyvän talouden taantuman seurauksena toteuttanut julkisen talouden toimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin vahvistamiseksi, covid-19-pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä määrätietoiset toimenpiteet ovat lieventäneet BKT:n supistumista, mikä puolestaan on hillinnyt julkisen talouden alijäämän ja julkisen velan kasvua. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä olisi maksimoitava elpymisen tukeminen ilman että estetään tulevia

finanssipoliittisia kehityskulkuja. Sen vuoksi toimenpiteitä toteutettaessa olisi vältettävä aiheuttamasta julkiselle taloudelle pysyvää raskautta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön pysyviä toimenpiteitä, niiden olisi rahoitettava ne asianmukaisesti, jotta varmistetaan keskipitkän aikavälin budjettineutraalius. Ruotsin vuosina 2020 ja 2021 toteuttamat toimenpiteet ovat 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen mukaisia. Näyttää siltä, että jotkin hallituksen vuosina 2020 ja 2021 hyväksymistä päätösperäisistä toimenpiteistä eivät ole väliaikaisia tai niiden vaikutusta ei kompensoida tasapainottavilla toimenpiteillä. Komission ennusteen kattaman ajanjakson jälkeen vuonna 2023 näiden ei-väliaikaisten toimenpiteiden kumulatiivinen vaikutus on alustavasti arviolta noin 1 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja ne muodostuvat pääasiassa useista menopuolen toimenpiteistä sekä tuloveron kevennyksistä.

- (12) Vuoden 2021 lähentymisohjelma ei sisällä elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettavia menoja. Komission kevään 2021 talousennusteessa julkisen talouden kehitysarviot sisältävät elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksista saatavat tulot, joiden määrä on 1/11 vuonna 2021 ja 2/11 vuonna 2022 käytettävissä olevasta avustusten kokonaismäärästä, ja komission ennuste perustuu elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettujen menojen yksinkertaistettuun ja lineaariseen integrointiin ⁽⁵⁾.
- (13) Asetuksessa (EY) N:o 1466/97 vahvistettuja julkisen talouden sopeuttamisen indikaattoreita on tarpeen tarkastella tämänhetkiset olosuhteet huomioon ottaen. Ensinnäkin tuotantokuilua koskeviin arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta. Toiseksi finanssipolitiikalta edellytetään valmiutta mukautua nopeasti covid-19-pandemian kehitykseen niin, että hätäavusta siirrytään kohdennetumpiin toimenpiteisiin, kun terveysriskit pienenevät. Kolmanneksi nykytilannetta leimaa merkittävien politiikkatoimien toteuttaminen talouden toimeliaisuuden tukemiseksi. Kun unionin talousarviosta tehdään huomattavia varainsiirtoja (esimerkiksi elpymis- ja palautumistukivälineen kautta), vakiintuneilla indikaattoreilla ei pystytä täysin mittaamaan sysäystä, joka finanssipolitiikalla annetaan taloudelle. Tätä taustaa vasten rakenteellinen rahoitusasema ei nykytilanteessa vaikuta riittävältä indikaattorilta. Menojen kasvulle asetettua vertailuarvoa on myös mukautettava ⁽⁶⁾ ja täydennettävä lisätiedoilla, jotta finanssipolitiikan suuntausta voidaan arvioida perusteellisesti.
- (14) Samoin kuin vuoden 2021 alustavia talousarviosuunnitelmia arvioitaessa kokonaismenoissa ei ole otettu huomioon väliaikaisia hätätoimenpiteitä. Kriisiin liittyvillä väliaikaisilla hätätoimenpiteillä tuetaan terveydenhuoltojärjestelmiä ja korvataan työntekijöille ja yrityksille sulkutoimista ja toimitusketjujen häiriöistä johtuvia tulonmenetyksiä. Toimenpiteiden purkamisen ehtona on, että kansanterveys- ja taloustilanne normalisoituu. Jotta finanssipolitiikan kokonaisviritystä voitaisiin nykytilanteessa arvioida, unionin talousarviosta (kuten elpymis- ja palautumistukivälineestä) tehtävät huomattavat varainsiirrot olisi sisällytettävä kokonaismenoihin. Siksi finanssipolitiikan kokonaisviritystä mitataan muutoksella perusmenoissa (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä ja lukuun ottamatta kriisiin liittyviä väliaikaisia hätätoimenpiteitä), joissa ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Finanssipolitiikan kokonaisviritystä pidemmälle ulottuvalla analyysillä pyritään arvioimaan myös, onko kansallinen finanssipolitiikka maltillista ja voidaananko sen koostumuksella edistää kestävä elpymistä, joka on sopusoinnussa vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen kanssa. Tästä syystä erityistä huomiota kiinnitetään kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ja investointien kehitykseen.
- (15) Vuoden 2021 lähentymisohjelman mukaan Ruotsin julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistuu 1,0 prosenttiin vuonna 2022, mikä vastaa komission kevään 2021 talousennustetta ja johtuu lähinnä talouden elpymisestä ja siitä, että vuosina 2020 ja 2021 hyväksytyjä väliaikaisia tukitoimenpiteitä ei jatketa. Julkisen velan ennakoitaan supistuvan 37,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022 eli hieman vähemmän kuin komission kevään 2021 talousennusteessa, mikä johtuu osin arvostusvaikutuksista. Finanssipolitiikan kokonaisvirituksen, jossa otetaan huomioon myös sekä kansallisesta että unionin talousarviosta – erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avulla – rahoitettavien investointien vaikutus kokonaiskysyntään vuonna 2022, arvioidaan komission kevään 2021 ennusteen ja edellä mainittuja haasteita kuvastavan erityisen metodologian perusteella olevan -0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen ⁽⁷⁾. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen positiivisen vaikutuksen arvioidaan kasvavan 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus ⁽⁸⁾. Kansallisesti rahoitetuilla juoksevilla perusmenoilla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

⁽⁵⁾ Ks. Euroopan komission laatima Euroopan talousennuste, kevät 2021, laatikko 1.2.3.

⁽⁶⁾ Menojen kasvulle asetetussa vertailuarvossa käytetty investointien tasoittaminen neljälle vuodelle ei anna mahdollisuutta arvioida kunnolla kansallisesti rahoitettujen investointien elpymiselle tarjoamaa finanssipoliittista tukea.

⁽⁷⁾ Negatiivinen indikaattorin arvo tarkoittaa, että perusmenojen kasvu on suurempi kuin keskipitkän aikavälin talouskasvu, mikä osoittaa finanssipolitiikan olevan elvyttävää.

⁽⁸⁾ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

- (16) Jäsenvaltioiden julkisen talouden toimenpiteiden laadukkuus on erityisen tärkeää. Julkisen talouden rakenneuudistuksilla, joilla pyritään parantamaan kansallisten talousarvioiden koostumusta, voidaan tukea potentiaalista kasvua, luoda erittäin tarpeellista julkisen talouden liikkumavaraa ja auttaa varmistamaan julkisen talouden kestävyys pitkällä aikavälillä, myös ilmastonmuutos ja terveyshaasteet huomioon ottaen. Tulopuolella covid-19-kriisi on vahvistanut verojärjestelmien tehokkuuden ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseen tähtäävien uudistusten merkitystä. Menopuolella on entistäkin tärkeämpää, että lisätään kestävien ja kasvua tukevien investointien määrää ja parannetaan niiden laatua sopusoinnussa kasvupotentiaalin lisäämistä, taloudellisen ja sosiaalisen palautumiskyvyn parantamista sekä vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta koskevien tavoitteiden kanssa. Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien avulla voidaan parantaa kansallisten talousarvioiden koostumusta.
- (17) Vuoden 2021 lähentymisohjelmassa esitettyjen keskipitkän aikavälin talousarviosuunnitelmien mukaan julkisen talouden ylijäämä kasvaa vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 0,5 prosentista 1,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2021 lähentymisohjelma ei sisällä tietoja, joita tarvitaan finanssipolitiikan vuosien 2023 ja 2024 kokonaisvirityksen arvioimiseksi. Tämänhetkinen arvio 10 vuoden keskimääräisestä nimellisestä potentiaalisesta kasvusta on 4 prosenttia (⁹). Arviossa ei kuitenkaan ole otettu huomioon elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä uudistuksia, jotka voisivat siten vauhdittaa Ruotsin talouden potentiaalista kasvua.
- (18) Julkisen velan ennakoidaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 33,7 prosentista 31,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Ruotsin julkisen talouden kestävyteen kohdistuvien riskien katsotaan viimeisimmän velkakestävyysanalyysin perusteella olevan keskipitkällä aikavälillä vähäisiä.
- (19) Koska epävarmuus on tällä hetkellä edelleen poikkeuksellisen suurta, finanssipoliittisen ohjauksen olisi jatkuttava pääasiassa laadullisena. Tulevia vuosia varten olisi annettava tarkempaa määrällistä ohjausta vuonna 2022, jos epävarmuus on siihen mennessä vähentynyt riittävästi.
- (20) Neuvosto on arvioinut Ruotsin vuoden 2021 lähentymisohjelman ja toimenpiteet, joita Ruotsi on toteuttanut 20 päivänä heinäkuuta 2020 annetun neuvoston suosituksen noudattamiseksi,

SUOSITTAA, ETTÄ RUOTSI

1. varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, elpymis- ja palautumistukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettuja investointeja;
2. harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema ja varmistaa julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä; samalla lisää investointeja kasvupotentiaalin parantamiseksi;
3. kiinnittää erityistä huomiota julkisen talouden koostumukseen sekä talousarvion tulo- että menopuolella ja julkisen talouden toimenpiteiden laatuun, jotta voidaan varmistaa kestävä ja osallistava elpyminen; asettaa etusijalle kestävä ja kasvua lisäävät investoinnit, erityisesti investoinnit, joilla tuetaan vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta; asettaa etusijalle julkisen talouden rakenneuudistukset, joilla helpotetaan politiikan painopisteiden rahoittamista ja edistetään julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyttä, muun muassa tarvittaessa vahvistamalla terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuutta, riittävyyttä ja kestävyttä kaikkia varten.

Tehty Luxemburgissa 18 päivänä kesäkuuta 2021.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. LEÃO

⁽⁹⁾ Arvio, jonka komissio on tehnyt yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti.

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

**Euroopan unionin
julkaisutoimisto**
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

FI